

METODOLOGIA DE MONITORIZARE ȘI EVALUARE INTEGRATĂ A PERFORMANȚEI SERVICIULUI DE MONITORIZARE A CALITĂȚII AERULUI

„MONITORIZAREA ȘI EVALUAREA INTEGRATĂ A PERFORMANȚEI SERVICIILOR PUBLICE”

cod MySMIS 127589 /SIPOCA 616

Activitatea 4 Elaborarea de metodologii sectoriale pentru detalierea și adaptarea
metodologiei cadru pentru fiecare sector

Subactivitatea A 4.1 Dezvoltarea de metodologii sectoriale pentru evaluarea
performanțelor serviciilor publice

METODOLOGIA DE MONITORIZARE ȘI EVALUARE INTEGRATĂ A PERFORMANȚEI SERVICIULUI DE MONITORIZARE A CALITĂȚII AERULUI

septembrie 2023

CUPRINS

LISTA ACRONIMELOR	4
GLOSAR DE TERMENI	5
1. INTRODUCERE.....	9
1.1. Scopul Studiului	9
1.2. Obiectivele generale ale metodologiei	10
2. CRITERII DE MONITORIZARE ȘI EVALUARE INTEGRATĂ A PERFORMANȚEI SERVICIULUI DE MONITORIZARE A CALITĂȚII AERULUI	13
2.1 Organizarea sistemului de monitorizare a calității aerului și principalii beneficiari ai metodologiei.....	13
2.2 Criterii de monitorizare și evaluare integrată a performanței specifice serviciilor de monitorizare a calității aerului	14
2.3 Monitorizare și evaluare - Criteriului 1: Capacitate strategică și instituțională	15
2.4 Monitorizare și evaluare - Criteriul 2: Eficacitate.....	21
2.5 Monitorizare și evaluare - Criteriul 3: Accesibilitate	25
2.6 Monitorizare și evaluare - Criteriul 4: Calitate	27
2.7 Monitorizare și evaluare - Criteriul 5: Eficiență	29
2.8 Monitorizare și evaluare - Criteriul 6: Performanța proceselor	32
2.9 Monitorizare și evaluare - Criteriul 7: Bune practici (indicatori pentru inovare și implicare/co-creare).....	35
2.10 Monitorizare și evaluare - Criteriul 8: Transparență.....	37
3. INDICATORI PENTRU MONITORIZAREA ȘI EVALUAREA PERFORMANȚEI SERVICIULUI DE MONITORIZARE A CALITĂȚII AERULUI	41
3.1 Indicatori de performanță	41
3.2 Variabile/date primare necesare pentru calcularea fiecărui indicator de performanță (specific serviciului). Documente primare.	49
4. ELEMENTE SPECIFICE PENTRU OPERAȚIONALIZAREA METODOLOGIEI	53

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale
2014-2020

4.1 Organizarea suportului instrumentelor informatice	53
5.MECANISME SPECIFICE DE CULEGERE A DATELOR	57
ANEXA NR. 1 - CONȚINUTUL CHESTIONARULUI PRIVIND SATISFAȚIA BENEFICIARILOR	58
ANEXA NR. 2 - LOCALITĂȚILE CARE SUNT OBLIGATE SĂ PREZINTE PLANURI INTEGRATE DE CALITATE A AERULUI ȘI PLANURI DE ÎNTREȚINERE A CALITĂȚII AERULUI	59
ANEXA NR. 3. CADRUL GENERAL DE REGLEMENTARE ȘI PERFORMANȚĂ PENTRU SERVICIUL DE MONITORIZARE A CALITĂȚII AERULUI.....	69
A3.1 Cadrul juridic european pentru sistemul de monitorizare a calității aerului	69
A3.2 Cadrul legislativ național.....	71
A3.3 Prezentarea sistemului de guvernanță	72

LISTA ACRONIMELOR

ANPM - Agenția Națională pentru Protecția Mediului

AJPM - Agenția Județeană Pentru Protecția Mediului

SNEGICA - Sistemul Național de Evaluare și Gestionare Integrată a Calității Aerului

SNMCA - Sistemul Național de Monitorizare a Calității Aerului,

SNIEPA - Sistemul Național de Inventariere a Emisiilor de Poluanți Atmosferici

RNMCA - Rețeaua Națională de Monitorizare a Calității Aerului,

CECA - Centrul de Evaluare a Calității Aerului,

LNRCA - Laboratorul Național de Referință pentru Calitatea Aerului

UE - Uniunea Europeană

ONU - Organizația Națiunilor Unite

OMS - Organizația Mondială a Sănătății

M&E - Monitorizare și Evaluare

FAQ - Frequently Asked Questions (Întrebări frecvente)

SWOT - Strengths, Weaknesses, Opportunities And Threats (Puncte tari, Puncte slabe, Oportunități, Amenințări)

ANPM - Agenția Națională pentru Protecția Mediului

Glosar de termeni

Aer înconjurător - aerul din troposferă, cu excepția locurilor de muncă, așa cum sunt definite prin Hotărârea Guvernului nr. 1.091 / 2006 privind cerințele minime de securitate și sănătate pentru locul de muncă, unde publicul nu are de regulă acces și pentru care se aplică dispozițiile privind sănătatea și siguranța la locul de muncă (Legea 104/2011 privind calitatea aerului înconjurător);

Poluant - orice substanță prezentă în aerul înconjurător și care poate avea efecte dăunătoare asupra sănătății umane și/sau asupra mediului în ansamblu (Legea 104/2011 privind calitatea aerului înconjurător).

Nivel - concentrația unui poluant în aerul înconjurător sau depunerea acestuia pe suprafețe într-o perioadă de timp dată (Legea 104/2011 privind calitatea aerului înconjurător);

Evaluare - orice metodă utilizată pentru a măsura, calcula, previziona sau estima niveluri (Legea 104/2011 privind calitatea aerului înconjurător);

Valoare-limită - nivelul stabilit pe baza cunoștințelor științifice, în scopul evitării și prevenirii producerii unor evenimente dăunătoare și reducerii efectelor acestora asupra sănătății umane și a mediului ca întreg, ce se atinge într-o perioadă dată și care nu trebuie depășit odată ce a fost atins (Legea 104/2011 privind calitatea aerului înconjurător);

Nivel critic - nivelul stabilit pe baza cunoștințelor științifice și începând cu depășirea căruia se pot produce efecte adverse directe asupra anumitor receptori, cum ar fi copaci, plante sau ecosisteme naturale, dar nu și asupra oamenilor (Legea 104/2011 privind calitatea aerului înconjurător);

Marjă de toleranță - procentul din valoarea-limită cu care poate fi depășită acea valoare, conform condițiilor stabilite în prezenta lege (Legea 104/2011 privind calitatea aerului înconjurător);

Planuri de calitate a aerului - planurile prin care se stabilesc măsuri pentru atingerea valorilor-limită sau ale valorilor-țintă (Legea 104/2011 privind calitatea aerului înconjurător);

Valoare-țintă - nivelul stabilit, în scopul evitării și prevenirii producerii unor evenimente dăunătoare și reducerii efectelor acestora asupra sănătății umane și a mediului ca întreg, care trebuie să fie atins pe cât posibil într-o anumită perioadă (Legea 104/2011 privind calitatea aerului înconjurător);

Prag de alertă - nivelul care, dacă este depășit, există un risc pentru sănătatea umană la o expunere de scurtă durată a populației, în general, și la care trebuie să se acționeze imediat (Legea 104/2011 privind calitatea aerului înconjurător);

Prag de informare - nivelul care, dacă este depășit, există un risc pentru sănătatea umană la o expunere de scurtă durată pentru categorii ale populației deosebit de sensibile și pentru care este necesară informarea imediată și adecvată (Legea 104/2011 privind calitatea aerului înconjurător);

Prag superior de evaluare - nivelul sub care, pentru a evalua calitatea aerului înconjurător, se poate utiliza o combinație de măsurări fixe și tehnici de modelare și/sau măsurări indicative (Legea 104/2011 privind calitatea aerului înconjurător);

Prag inferior de evaluare - nivelul sub care, pentru a evalua calitatea aerului înconjurător, este suficientă utilizarea tehnicilor de modelare sau de estimare obiectivă (Legea 104/2011 privind calitatea aerului înconjurător);

Obiectiv pe termen lung - nivelul care trebuie să fie atins, pe termen lung, cu excepția cazurilor în care acest lucru nu este realizabil prin măsuri proporționate, cu scopul de a asigura o protecție efectivă a sănătății umane și a mediului (Legea 104/2011 privind calitatea aerului înconjurător);

Contribuții din surse naturale - emisii de poluanți care nu rezultă direct sau indirect din activități umane, incluzând evenimente naturale cum ar fi erupțiile vulcanice, activitățile seismice, activitățile geotermale, incendiile de pe terenuri sălbatic, furtuni, aerosoli marini, resuspensia sau transportul în atmosferă al particulelor naturale care provin din regiuni uscate (Legea 104/2011 privind calitatea aerului înconjurător);

Zonă - parte a teritoriului țării delimitată în scopul evaluării și gestionării calității aerului înconjurător (Legea 104/2011 privind calitatea aerului înconjurător);

Aglomerare - zonă care reprezintă o conurbație cu o populație de peste 250.000 de locuitori sau, acolo unde populația este mai mică ori egală cu 250.000 de locuitori, având o densitate a populației pe km² mai mare de 3.000 de locuitori (Legea 104/2011 privind calitatea aerului înconjurător);

PM₁₀ - particule în suspensie care trec printr-un orificiu de selectare a dimensiunii, astfel cum este definit de metoda de referință pentru prelevarea și măsurarea PM₁₀, SR EN 12341, cu un randament de separare de 50% pentru un diametru aerodinamic de 10 μm (Legea 104/2011 privind calitatea aerului înconjurător);

PM_{2,5} - particule în suspensie care trec printr-un orificiu de selectare a dimensiunii, astfel cum este definit de metoda de referință pentru prelevarea și măsurarea PM_{2,5}; SR EN 14907, cu un randament de separare de 50% pentru un diametru aerodinamic de 2,5 μm (Legea 104/2011 privind calitatea aerului înconjurător);

Indicator mediu de expunere - nivelul mediu determinat pe baza unor măsurări efectuate în amplasamentele de fond urban de pe întreg teritoriul țării și care oferă indicii cu privire la expunerea populației. Acesta este utilizat pentru calcularea țintei naționale de reducere a expunerii și a obligației referitoare la concentrația de expunere (Legea 104/2011 privind calitatea aerului înconjurător);

Obligația referitoare la concentrația de expunere - nivelul stabilit pe baza indicatorului mediu de expunere cu scopul de a reduce efectele dăunătoare asupra sănătății umane, care trebuie atins într-o perioadă dată (Legea 104/2011 privind calitatea aerului înconjurător);

Ținta națională de reducere a expunerii - reducerea procentuală a expunerii medii a populației, stabilită pentru anul de referință cu scopul de a reduce efectele dăunătoare asupra sănătății umane, care trebuie să fie atinsă, acolo unde este posibil, într-o perioadă dată (Legea 104/2011 privind calitatea aerului înconjurător);

Amplasamente de fond urban - locurile din zonele urbane în care nivelurile sunt reprezentative pentru expunerea, în general, a populației urbane (Legea 104/2011 privind calitatea aerului înconjurător);

Oxizi de azot - suma concentrațiilor volumice (ppbv) de monoxid de azot (oxid nitric) și de dioxid de azot, exprimată în unități de concentrație masică a dioxidului de azot ($\mu\text{g}/\text{m}^3$) (Legea 104/2011 privind calitatea aerului înconjurător);

Măsurări fixe - măsurări efectuate în puncte fixe, fie continuu, fie prin prelevare aleatorie, pentru a determina nivelurile, în conformitate cu obiectivele de calitate relevante ale datelor (Legea 104/2011 privind calitatea aerului înconjurător);

Măsurări indicative - măsurări care respectă obiective de calitate a datelor mai puțin stricte decât cele solicitate pentru măsurări în puncte fixe (Legea 104/2011 privind calitatea aerului înconjurător);

Compuși organici volatili COV - compuși organici proveniți din surse antropogene și biogene, alții decât metanul, care pot produce oxidanți fotochimici prin reacție cu oxizii de azot în prezența luminii solare (Legea 104/2011 privind calitatea aerului înconjurător);

Substanțe precursorale ale ozonului - substanțe care contribuie la formarea ozonului de la nivelul solului (Legea 104/2011 privind calitatea aerului înconjurător);

Depuneri totale sau acumulate - cantitatea totală de poluanți care este transferată din atmosferă pe suprafețe cum ar fi sol, vegetație, apă, clădiri etc., cu o anumită arie, într-un anumit interval de timp (Legea 104/2011 privind calitatea aerului înconjurător);

Arsen, cadmiu, nichel și benzo(a)piren - cantitatea totală a acestor elemente și a compușilor lor conținută în fracția PM₁₀ (Legea 104/2011 privind calitatea aerului înconjurător);

Hidrocarburi aromatice policiclice - compuși organici formați în totalitate din carbon și hidrogen, alcătuiți din cel puțin două cicluri aromatice condensate (Legea 104/2011 privind calitatea aerului înconjurător);

Mercur total gazos - vapori de mercur elementar și radicali gazoși de mercur, de exemplu din compuși de mercur solubili în apă care au o presiune de vapori suficient de mare pentru a exista în faza gazoasă (Legea 104/2011 privind calitatea aerului înconjurător);

Zona de protecție - suprafața de teren din jurul punctului în care se efectuează măsurări fixe, delimitată astfel încât orice activitate desfășurată în interiorul ei, ulterior instalării echipamentelor de măsurare, să nu afecteze reprezentativitatea datelor de calitate a aerului înconjurător pentru care acesta a fost amplasat (Legea 104/2011 privind calitatea aerului înconjurător);

Titular de activitate - orice persoană fizică sau juridică ce exploatează, controlează sau este delegată cu putere economică decisivă privind o activitate cu potențial impact asupra calității aerului înconjurător (Legea 104/2011 privind calitatea aerului înconjurător);

Emisii fugitive - emisii nedirijate, eliberate în aerul înconjurător prin ferestre, uși și alte orificii, sisteme de ventilare sau deschidere, care nu intră în mod normal în categoria surselor dirijate de poluare (Legea 104/2011 privind calitatea aerului înconjurător);

Emisii din surse fixe - emisii eliberate în aerul înconjurător de utilaje, instalații, inclusiv de ventilație, din activitățile de construcții, din alte lucrări fixe care produc sau prin intermediul cărora se evacuează substanțe poluante (Legea 104/2011 privind calitatea aerului înconjurător);

Emisii din surse mobile de poluare - emisii eliberate în aerul înconjurător de mijloacele de transport rutiere, feroviare, navale și aeriene, echipamente mobile nerutiere echipate cu motoare cu ardere internă (Legea 104/2011 privind calitatea aerului înconjurător);

Emisii din surse difuze de poluare - emisii eliberate în aerul înconjurător din surse de emisii nedirijate de poluanți atmosferici, cum sunt sursele de emisii fugitive, sursele naturale de emisii și alte surse care nu au fost definite specific (Legea 104/2011 privind calitatea aerului înconjurător).

1. INTRODUCERE

1.1. Scopul Studiului

Scopul acestui document este de a **elabora o metodologie de monitorizare și evaluare integrată a performanței** în implementarea și furnizarea serviciilor de monitorizare a calității aerului implementate de Agenția Națională pentru Protecția Mediului (ANPM) prin Agențiile județene pentru Protecția Mediului.

Agenția Națională pentru Protecția Mediului este instituția de specialitate a administrației publice centrale, din subordinea Ministerului Mediului, Apelor și Pădurilor, cu competențe în implementarea politicilor și legislației în domeniul protecției mediului, conferite în baza reorganizării și funcționării Agenției Naționale pentru Protecția Mediului și instituțiilor publice din subordinea acesteia. ANPM își îndeplinește misiunea exercitând diferite competențe, printre care monitorizarea calității aerului.

Agenciile Județene pentru Protecția Mediului (AJPM) sunt instituții publice cu personalitate juridică, aflate în subordinea Agenției Naționale pentru Protecția Mediului, având statutul de servicii publice descentralizate, finanțate de la bugetul de stat. Acestea îndeplinesc, la nivel județean, sarcinile Agenției Naționale pentru Protecția Mediului, legate de implementarea politicilor, strategiilor și legislației în domeniul protecției mediului la nivel județean.

Documentul se bazează pe fundamentul teoretic și empiric preliminar prezentat în Metodologia-cadru de monitorizare și evaluare integrată a performanței serviciilor publice, reprezentând, în esență, o adaptare a acestei metodologii la specificul serviciilor județene de monitorizare a calității aerului pentru operaționalizarea monitorizării și evaluării integrate a acestor servicii.

Sistemul existent de monitorizare a calității aerului în România - obiectul activităților de evaluare - este ilustrat în figura următoare.

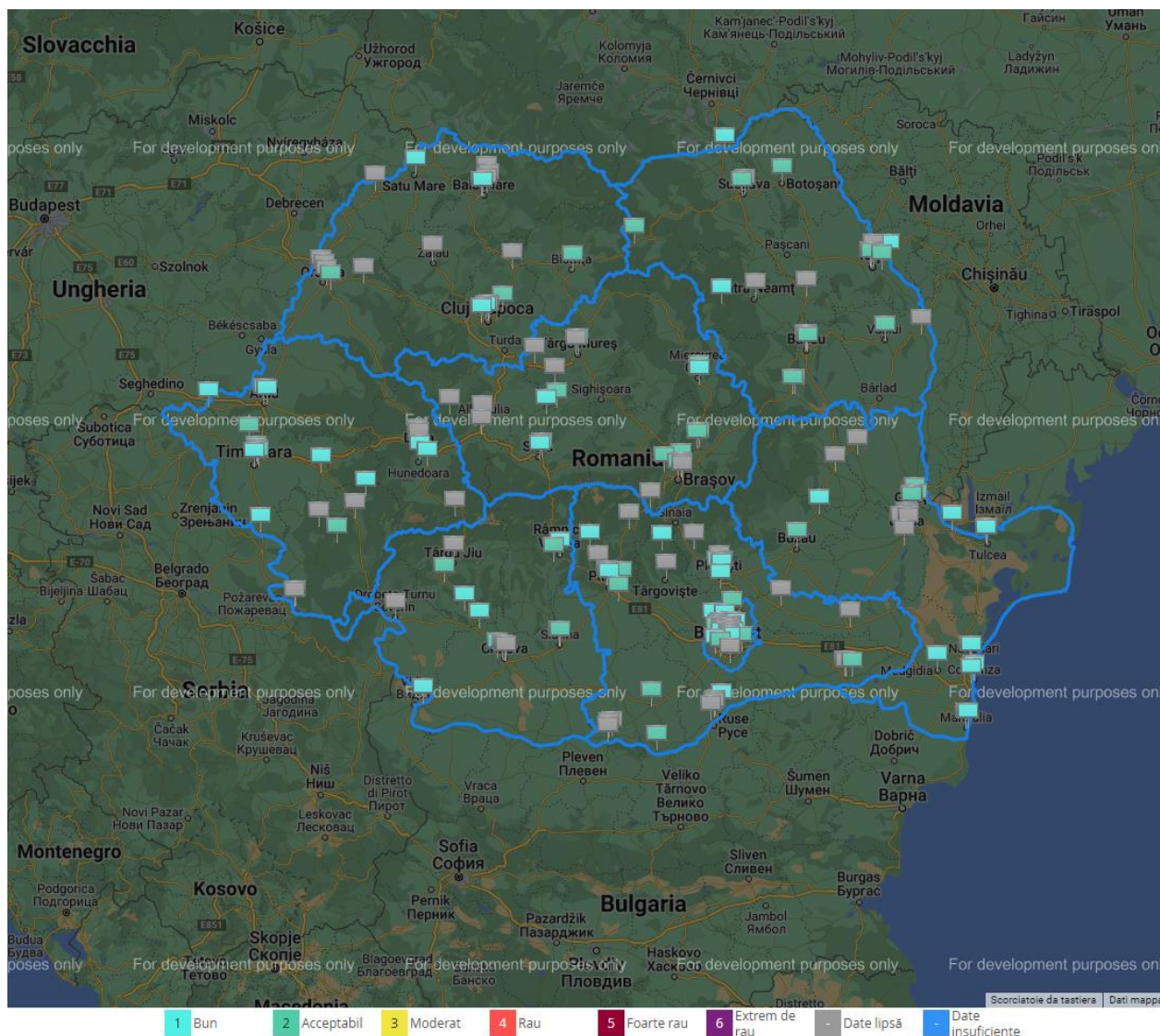

Figura 1 - Sistemul de monitorizare a calității aerului în România: localizarea stațiilor de monitorizare

1.2. Obiectivele generale ale metodologiei

Scopul principal al metodologiei de monitorizare și evaluare (M&E) a serviciilor de monitorizare a calității aerului este de a oferi tuturor factorilor interesați un cadru metodologic general și instrumentele necesare pentru monitorizarea (urmărirea) și evaluarea (analiza și interpretarea) performanței serviciilor furnizate.

Evaluarea performanței serviciilor oferite va sta la baza deciziilor de îmbunătățire sistematică și continuă a serviciilor de monitorizare a calității aerului oferite populației. Pe de altă parte, metodologia M&E va oferi furnizorilor acestor servicii (ANPM și APM-uri județene), dimensiunea responsabilității publice și a transparenței în raport cu performanța realizată.

Această metodologie este un instrument util pentru evaluarea performanței în ceea ce privește obiectivele organizațiilor, a căror misiune o reprezintă îmbunătățirea sistemului de

monitorizare a calității aerului. Managementul performanței trebuie să fie prioritatea oricărei organizații pentru a asigura îmbunătățirea continuă a furnizării de servicii de calitate, eficiente și orientate spre utilizator.

Managementul performanței propune acțiuni, care să conducă la rezultate mai bune, ceea ce înseamnă îmbunătățirea performanțelor reale, la nivel național și județean.

Metodologia este o componentă a procesului continuu de management al performanței din următoarele considerente:

- pentru a ști ce acțiuni trebuie întreprinse, performanța serviciului trebuie monitorizată;
- pentru a interpreta performanța, trebuie să existe criteriile (obiective, ținte etc.);
- pentru a evalua performanța în funcție de criteriile, trebuie să existe o metodă (indicatori de performanță).

Metodologia M&E va oferi utilizatorilor săi mai mult decât monitorizarea indicatorilor cheie de performanță. O abordare coerentă și sistematică a acestei probleme are următoarele avantaje:

- Date și informații despre performanță, furnizate în timp real și în mod regulat, care constituie informații utile pentru a sprijini luarea deciziilor.
- Responsabilitate și transparență.
- O revizuire clară a managementului performanței la nivel organizațional și de compartiment.

Metodologia sectorială de monitorizare și evaluare a performanței serviciilor de monitorizare a calității a aerului are în vedere colectarea de date/indicatori agregați (proveniți de la nivel local) la nivel central (ANPM și Minister). Monitorizarea și evaluarea performanței vor avea:

- O componentă internă, din perspectiva entităților care administrează și/sau prestează servicii publice de monitorizare a calității aerului.
- O componentă externă, din perspectiva cetățenilor, beneficiari ai serviciilor publice de monitorizare a calității aerului.

Metodologia M&E include mecanismul de diseminare a informațiilor pe categorii de utilizatori:

- Informații de interes pentru publicul larg.
- Informații pentru factorii de decizie.
- Informații pentru autoritățile de reglementare.

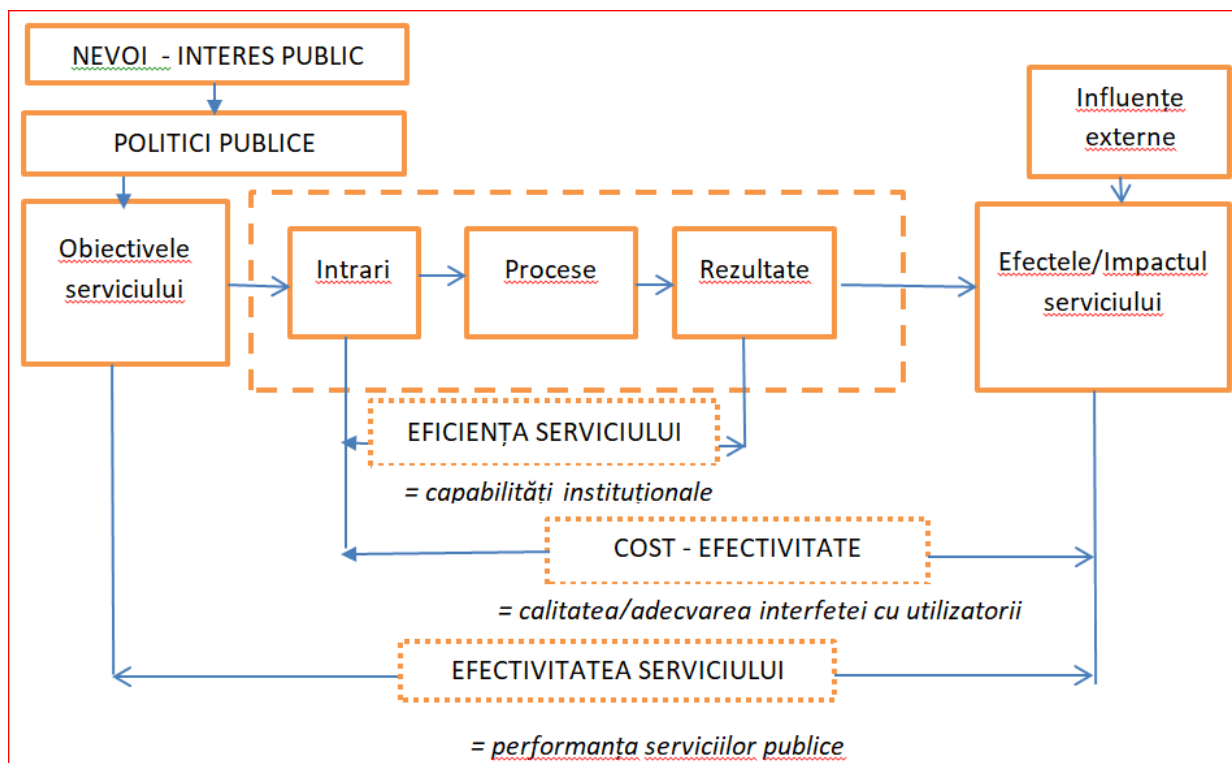

Figura 2 - Cadrul general de performanță al unui serviciu public

În ceea ce privește indicatorii utilizați, se poate observa că aceștia se referă, în principal, la intrări, rezultate și procese, în timp ce indicatorii de impact nu sunt, în general, luați în considerare. Acest tip de indicatori (de exemplu, efectele asupra emisiilor de gaze cu efect de seră, decesele premature datorate expunerii la PM, emisiile a diferiți poluanți etc.) sunt corelați cu efectele generale ale politicii de îmbunătățire a calității aerului, în timp ce analiza de față se concentrează, în mod specific, pe sistemul de monitorizare a calității aerului. În acest sens, se consideră că utilizarea unor indicatori de intrare, de rezultat și de proces cu un caracter specific este mai adecvată pentru o metodologie care vizează evaluarea sistemului de monitorizare a calității aerului.

Se consideră că un factor important ce trebuie avut în vedere este opinia beneficiarilor (publicul larg, experți/organizații implicați/te în acest domeniu) cu privire la modul în care funcționează în realitate sistemul general de monitorizare. În acest scop, este prevăzut un scurt chestionar pentru evaluarea unora dintre criteriile indicate. În anexa 1 sunt prezentate o serie de indicații cu privire la conținutul chestionarului.

2. Criterii de monitorizare și evaluare integrată a performanței serviciului de monitorizare a calității aerului

2.1 Organizarea sistemului de monitorizare a calității aerului și principalii beneficiari ai metodologiei

Părțile interesate direct implicate în sistemul de monitorizare a calității aerului în România sunt:

- a. ANPM: La nivel național, agenția responsabilă cu implementarea directivelor Ministerului este Agenția Națională pentru Protecția Mediului (ANPM). La nivel local Agențiile Județene pentru Protecția Mediului (AJPM) sunt instituții publice aflate în subordinea Agenției Naționale pentru Protecția Mediului, având statutul de servicii publice descentralizate. Acestea îndeplinesc, la nivel județean, sarcinile Agenției Naționale pentru Protecția Mediului, legate de implementarea politicilor, strategiilor și legislației în domeniul protecției mediului, precum și evaluarea impactului anumitor proiecte publice și private asupra mediului. De asemenea, emit acte normative privind protecția mediului și cadrul pentru asigurarea serviciilor publice de interes județean în domeniul protecției mediului.
- b. Administrația centrală - Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor - este responsabil de legislația generală, elaborarea politicilor, managementul, monitorizarea, inspecția și controlul diferitelor competențe în probleme de mediu
- c. Publicul larg: sunt beneficiarii finali și ținta campaniei de informare. Cetățenii au dreptul de a avea informații despre principalii parametri de mediu care pot avea repercusiuni asupra sănătății publice.

De asemenea, întregul serviciu aferent implementării politicii generale privind calitatea aerului - reglementată prin Legea 104/2011 - indică o listă extinsă de ministere și alte organizații (la nivel central și local), implicate pe diferite niveluri:

1. autoritatea publică centrală care răspunde de silvicultură;
2. autoritatea publică centrală pentru sănătate;
3. autoritatea publică centrală pentru transporturi;
4. autoritatea publică centrală pentru industrie;
5. autoritatea publică centrală pentru comerț;
6. autoritatea publică centrală pentru agricultură;
7. autoritatea publică centrală pentru amenajarea teritoriului și lucrări publice;
8. autoritatea publică centrală pentru administrație publică și autoritățile publice care funcționează în subordinea sa;
9. autoritatea publică centrală pentru ordine publică și siguranță națională;

10. consiliile județene și Consiliul General al Municipiului București;
11. primăriile, primăriile sectoarelor municipiului București, consiliile locale și consiliile locale ale sectoarelor municipiului București;
12. Institutul Național de Statistică și direcțiile teritoriale din subordinea sa.

Prezenta metodologie pentru sistemul de monitorizare a calității aerului are ca scop raportarea și urmărirea nivelului de performanță pentru utilizatorii/beneficiarii direct vizați de serviciu. Astfel, s-a ales ca analiza din capitolele următoare să se concentreze doar asupra actorilor direct implicați, deoarece ar fi fost dispersiv să se ia în considerare toți subiecții care au un rol în implementarea serviciului.

2.2 Criterii de monitorizare și evaluare integrată a performanței specifice serviciilor de monitorizare a calității aerului

Evaluarea serviciilor legate de monitorizarea calității aerului trebuie să aibă în vedere un aspect important legat de definirea beneficiarilor. De fapt, în acest caz, ar trebui să se facă distincția între beneficiarul intermediar și beneficiarul final.

ANPM implementează - în numele Ministerului Mediului - activități tehnice de colectare a datelor referitoare la calitatea aerului pentru întreaga țară. Datele privind calitatea aerului sunt utilizate de către publicul larg și organizațiile specializate pentru a fi informate cu privire la situația mediului din țară.

În acest context, Ministerul poate fi considerat beneficiarul intermediar, în timp ce populația generală este beneficiarul final al serviciului. Este necesar să se țină cont de faptul că prezenta analiză se concentrează, în principal, pe sistemul de monitorizare și nu pe serviciul global menit să asigure o mai bună calitate a aerului și emisii mai scăzute de poluanți, astfel încât să reducă riscul de îmbolnăvire și de poluare. Cu alte cuvinte, termenul "beneficiar" este strict legat de monitorizarea calității aerului și se referă la capacitatea de a furniza informații cu privire la aceasta.

Criteriile și subcriteriile selectate pentru monitorizarea și evaluarea performanței serviciului de monitorizare a calității aerului sunt următoarele:

Criteriul de evaluare a performanței	Subcriteriu/ Indicatori de performanță
C1. Capacitate strategică	C1.1 Completitudinea setului strategic
	C1.2 Capacitate strategică
C2. Eficacitate	C2.1 Eficacitatea generală a serviciilor
	C2.2 Satisfacerea așteptărilor (adekvarea serviciului)
C3. Accesibilitate	C3.1 Accesibilitate generală
C4. Calitate	C4.1 Calitatea generală/ tehnică
	C4.2 Satisfacția sau percepția calității bazată pe feedback-ul utilizatorilor
C5. Eficiență	C5.1 Eficiență economică
	C5.2 Eficiență socială
C6. Procese/ Funcții/	C6.1 Capacitatea de management al resurselor umane

Criteriul de evaluare a performanței	Subcriteriu/ Indicatori de performanță
Capacitatea funcțiilor	C6.2 Digitalizarea generală
C7. Bune practici	C.7.1 Inovare
	C.7.2 Participare
C8. Transparență	C8.1 Gradul de informare publică
	C8.2 Gradul de furnizare a datelor deschise

Pentru fiecare dintre acești indicatori a fost prevăzut în secțiunile următoare și un „scor maxim”, în funcție de importanța acestora. Prin urmare, indicatorii vor contribui în mod diferențiat la evaluarea generală a fiecăruia dintre cele 8 criterii.

Desigur, astfel de scoruri maxime trebuie să fie concepute ca o indicație preliminară și pot varia pe parcursul definirii prezentei metodologii.

2.3 Monitorizare și evaluare - Criteriului 1: Capacitate strategică și instituțională

Primul set de criterii și indicatori relevanți vizează abordarea strategică generală.

Serviciile publice trebuie să fie planificate de instituții la nivel strategic pentru a face față nevoilor în schimbare și pentru a putea anticipa, în mod dinamic, oportunitățile și schimbările/provocările. Acest lucru necesită planificare și organizare instituțională din punct de vedere strategic. Planificarea instituțională va trebui să se reflecte în organizarea proceselor, documentelor și resurselor pentru managementul performanței în cadrul organizației, ca etapă înainte de operaționalizarea și implementarea efectivă a criteriilor de performanță.

Pot fi luate în considerare și observațiile făcute de ONU pe acest subiect¹:

- Chiar dacă Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor a emis o metodologie pentru elaborarea planurilor de calitate a aerului, a planurilor de acțiune pe termen scurt și a planurilor de menținere a calității aerului, lipsește un program național de control al poluării aerului, precum și o politică publică de sănătate privind această problemă. Doar municipiului București, unde este concentrată aproximativ 10% din populația totală a țării, i s-a solicitat să elaboreze un plan de calitate a aerului cu măsuri de reducere a concentrațiilor de PM_{2,5}. Această considerație este completată de aprobarea, prin Hotărârea nr. 119 din 8 februarie 2023, a Programului național de control al poluării atmosferice <https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/264810>, http://www.mmediu.ro/app/webroot/uploads/files/Proiect_PNCPA_2030.pdf
- Lipsa unei politici naționale cu măsuri de reducere a concentrațiilor de PM în toată țara.

¹ Organizația Națiunilor Unite - Evaluări ale performanței de mediu România a treia evaluare, 2021

Situație existentă

În ceea ce privește necesitatea de a furniza planuri pentru zonele urbane, situația în prezent a evoluat de la elaborarea raportului ONU.

În conformitate cu Legea nr. 104/2011 se solicită primăriilor două tipuri de planuri:

- Planuri integrate de calitate a aerului, pentru orașele în care valorile limită sunt depășite în aceeași zonă pentru doi sau mai mulți poluanți;
- Planuri de întreținere a calității aerului, în cazul în care un singur poluant depășește limita prevăzută de Legea nr. 104/2011.

Planul integrat de calitate a aerului este ansamblul de măsuri care pot fi cuantificate din punct de vedere al eficienței acestora, pe care titularul activității trebuie să le ia astfel încât valorile limită, sau după caz, valorile țintă, pentru poluanții atmosferici luați în considerare în evaluarea calității aerului să fie îndeplinite conform prevederilor din anexa nr. 3 din Legea nr. 104/2011, cu modificările ulterioare. Responsabilitatea pentru elaborarea și implementarea măsurilor incluse în plan revine primarilor.

Planul de calitate a aerului este ansamblul de măsuri pe care activitatea deținătorului/deținătorilor ar trebui să le ia pentru a menține nivelurile de poluanți sub valorile limită sau, după caz, valorile țintă, astfel cum sunt prevăzute în anexa nr. 3 din Legea nr. 104/2011.

Situația este următoarea:

Planurile integrate de calitate a aerului sunt solicitate pentru următoarele localități:

Zona	Municipiul/ Oraș
București	Primăria Municipiului București
Bacău	Primăria Bacău
Orașul Brăila	Primăria Brăila
Brașov	Primăria Brașov
Iași	Primăria Iași
Galați	Primăria Galați
Cluj-Napoca	Primăria Cluj-Napoca
Măgurele (Județul Ilfov)	Primăria Măgurele (Județul Ilfov)

Planuri de menținere a calității aerului:

Zonă / Județ	Autoritatea responsabilă cu implementarea planului
București	Primăria Municipiului București
Județul Alba	Consiliul Județean Alba
Județul Arad	Consiliul Județean Arad
Județul Argeș	Consiliul Județean Argeș
Județul Bacău	Consiliul Județean Bacău
Județul Bihor	Consiliul Județean Bihor
Județul Bistrița-Năsăud	Consiliul Județean Bistrița
Județul Botoșani	Consiliul Județean Botoșani
Județul Brașov	Consiliul Județean Brașov
Județul Brăila	Consiliul Județean Brăila
Județul Buzău	Consiliul Județean Buzău
Județul Caraș-Severin	Consiliul Județean Caraș-Severin
Județul Călărași	Consiliul Județean Călărași
Județul Cluj	Consiliul Județean Cluj
Județul Constanța	Consiliul Județean Constanța
Județul Covasna	Consiliul Județean Covasna
Județul Dâmbovița	Consiliul Județean Dâmbovița
Județul Dolj	Consiliul Județean Dolj
Județul Galați	Consiliul Județean Galați
Județul Giurgiu	Consiliul Județean Giurgiu
Județul Gorj	Consiliul Județean Gorj
Județul Harghita	Consiliul Județean Harghita
Județul Hunedoara	Consiliul Județean Hunedoara

Zonă / Județ	Autoritatea responsabilă cu implementarea planului
Județul Ialomița	Consiliul Județean Ialomița
Județul Iași	Consiliul Județean Iași
Județul Ilfov	Consiliul Județean Ilfov
Județul Maramureș	Consiliul Județean Maramureș
Județul Mehedinți	Consiliul Județean Mehedinți
Județul Mureș	Consiliul Județean Mureș
Județul Neamț	Consiliul Județean Neamț
Județul Olt	Consiliul Județean Olt
Județul Prahova	Consiliul Județean Prahova
Județul Satu Mare	Consiliul Județean Satu Mare
Județul Sălaj	Consiliul Județean Sălaj
Județul Sibiu	Consiliul Județean Sibiu
Județul Suceava	Consiliul Județean Suceava
Județul Teleorman	Consiliul Județean Teleorman
Județul Timiș	Consiliul Județean Timiș
Județul Tulcea	Consiliul Județean Tulcea
Județul Vaslui	Consiliul Județean Vaslui
Județul Vâlcea	Consiliul Județean Vâlcea
Județul Vrancea	Consiliul Județean Vrancea

În Anexa 2 sunt indicați poluanții care trebuie luați în considerare pentru fiecare localitate.

Criteriul principal legate de capacitatea strategică a fost împărțit în două subcriterii, legate de completitudinea setului strategic și de eficacitatea sa globală.

Criteriul de evaluare a performanței	Subcriteriul	Indicator	Unitatea de măsură
C1. Capacitate strategică	C1.1 Completitudinea setului strategic	C1.1.1 Existența documentelor strategice specifice întocmite de ANPM	Valoare categorială: Da/Nu
		C1.1.2 Existența unui sistem de management al calității implementat la nivelul organizației	Valoare categorială: Da/Nu
		C1.1.3 Existența unei secțiuni în documentul de politică privind conformitatea cu standardele UE	Valoare categorială: Da/Nu
	C1.2 Capacitate strategică	C1.2.1 Existența unei structuri și funcții cu responsabilități formalizate de monitorizare și evaluare a performanței la nivelul ANPM	Valoare categorială: Da/Nu
		C1.2.2 Existența unei metodologii/proceduri de monitorizare și evaluare a performanței	Valoare categorială: Da/Nu

- Primii doi indicatori urmăresc să evalueze existența unei viziuni strategice de ansamblu, respectiv existența unui document strategic specific și a unei structuri interne „ad-hoc” responsabilă de implementarea, menținerea și îmbunătățirea sistemului de management al calității. Trebuie evidențiată diferența dintre planurile strategice generale referitoare, de exemplu, la limitarea poluării (eventual elaborate de alte entități) și planurile strategice specifice întocmite de ANPM privind în mod specific serviciul public de calitate a aerului;
- Cel de-al doilea set de indicatori este relevant pentru sistemul de monitorizare din cadrul ANPM: verifică existența unei structuri specifice în scopuri de monitorizare și a procedurilor de asigurare a eficacității acțiunilor de monitorizare;
- A fost inclus un indicator specific legat de planificarea acțiunilor pentru asigurarea conformității sistemului din România cu directivele UE.

Prin urmare, este posibil să se verifice:

- Existența unei strategii de ansamblu - eventual în colaborare cu Ministerul Mediului - capabilă să definească obiective naționale generale și specifice legate de monitorizarea indicatorilor de calitate a aerului;
- Individualizarea principalelor acțiuni care urmează să fie implementate de ANPM pentru organizarea adecvată a unui sistem de monitorizare și evaluare a performanței serviciului public, la nivel central și local;
- Respectarea strategiei naționale privind protecția mediului;
- Respectarea directivelor stabilite de UE cu privire la acest aspect;
- Posibilitatea de a furniza publicului larg informații adecvate și semnificative privind calitatea aerului.

Se propune, în ceea ce privește conținutul indicatorului de monitorizare și evaluare a completitudinii setului strategic, să se aibă în vedere componentele prezentate în tabelul următor:

Conținutul indicatorului: Existența sistemelor de monitorizare și evaluare (M&E) pentru implementarea strategiei

Scopul M&E este de a sprijini nevoia de date, informații și indicatori la monitorizarea și evaluarea parametrilor de calitate a aerului în atingerea țintelor definite.

Criterii de evaluare:

1. Existența unui document strategic specific elaborat de ANPM;
2. Existența unui sistem de management al calității implementat de ANPM;
3. Existența unui sistem de monitorizare și evaluare a serviciului public implementat de ANPM;
4. Existența unei metodologii/proceduri de monitorizare și evaluare a performanței;
5. Existența unei secțiuni în documentul strategic legat de compatibilitatea cu standardele UE.

Se va calcula indicatorul procentual:

$$\text{➤} = \text{Scor atins} * 100 / \text{TOTAL MAXIM}$$

Metodologia de monitorizare și evaluare:

Se va elabora și completa grila analitică pentru îndeplinirea criteriilor: autoevaluare.

Grila de evaluare:	Punctaj maxim
Existența unui document strategic specific elaborat de ANPM	30
Existența unui sistem de management al calității implementat de ANPM	15
Existența unui sistem de monitorizare implementat de ANPM	25
Existența unei metodologii/proceduri de monitorizare și evaluare a performanței	25
Existența unei secțiuni în documentul strategic legat de compatibilitatea cu standardele UE	5
PUNTAJ TOTAL MAXIM =	100 puncte

Evaluare:

Scalare	Stabilirea nivelului de performanță
0-24%	Capacitate strategică minimă: sunt necesare îmbunătățiri majore
25-74%	Capacitate strategică redusă: sunt necesare îmbunătățiri moderate
75-94%	Capacitate strategică bună: sunt necesare îmbunătățiri minore
95% - 100%	Capacitate strategică remarcabilă: sunt necesare îmbunătățiri continue

Alte întrebări la care trebuie să se răspundă și necesitatea unor indicatori suplimentari.

Pentru a aprofunda analiza acestui criteriu, se poate pune o altă întrebare, care să conducă la indicatori suplimentari:

Întrebare	Indicator suplimentar
Sunt adecvate resursele financiare ale ANPM alocate serviciului de monitorizare?	Evaluare calitativă
Au fost implementate efectiv resursele financiare planificate?	% din fonduri implementate efectiv / totalul resurselor financiare prevăzute
Cadrul legal care reglementează activitățile de monitorizare este adecvat pentru implementarea serviciului?	Da/nu, integrat cu evaluarea calitativă

2.4 Monitorizare și evaluare - Criteriul 2: Eficacitate

Criteriul de eficacitate vizează atingerea obiectivelor, a rezultatelor și a indicatorilor de performanță legați de furnizarea de servicii publice la nivelul organizațiilor, în mod specific a ceea ce a fost realizat în raport cu ceea ce a fost planificat conform criteriului 1.

Criteriul de eficacitate văzut din perspectiva eficacității serviciilor oferite se referă și la nivelul de satisfacție atins prin furnizarea unui anumit serviciu beneficiarilor.

Eficacitatea este mai greu de evaluat decât eficiența, deoarece rezultatul este influențat de politicile publice promovate. Măsurarea și evaluarea eficacității se poate face numai atunci când sistemul strategic și de planificare al acestor servicii este corect și funcțional. Aceasta înseamnă o bună capacitate strategică: definirea clară și relevantă a obiectivelor și stabilirea țintelor care trebuie atinse într-un mod semnificativ, ceea ce va permite măsurarea și evaluarea ulterioară a rezultatelor obținute.

Situația existentă

Activitățile de monitorizare - realizate de către agențiile de protecție a mediului la nivel județean se bazează pe o rețea de 148 de stații automate de monitorizare a calității aerului și 11 stații mobile:

- 30 stații de circulație;
- 58 stații de tip industrial;
- 37 stații de tip fond urban;
- 13 stații de tip suburban;
- 7 stații regionale de tip fond;
- 3 Stații de tip EMEP (pentru monitorizarea particulelor în suspensie, a fotooxidanților, a componentelor acidifiante și eutrofizante).

Eficacitatea serviciului se referă la: disponibilitatea serviciului de monitorizare a calității aerului, respectarea programelor și îndeplinirea așteptărilor (adecvarea).

Criteriul de evaluare a performanței	Subcriteriul	Indicator	Unitatea de măsură
C2. Eficacitatea	C2.1 Eficacitatea generală a serviciilor	C2.1.1 Disponibilitatea serviciului	Da/Nu/Parțial
		C2.1.2 Timpul total alocat furnizării serviciului	% din timp pentru monitorizare pe total om/zi a angajaților ANPM (de la nivel central și local)
		C2.1.3 Timpul în care stațiile de monitorizare nu funcționau (dar ar fi trebuit să funcționeze)	% din timp cu stațiile de monitorizare scoase din funcțiune
	C2.2 Satisfacerea așteptărilor (adecvarea serviciului)	C2.2.1 Satisfacția utilizatorilor (pe baza chestionarelor adresate utilizatorilor)	Scor de la 1 la 5

Primul indicator se referă la disponibilitatea sau nu a serviciului planificat de monitorizare a aerului (dacă echipamentul funcționează în mod corespunzător, ceea ce determină dacă serviciul este disponibil sau nu).

Sunt verificați și alți parametri importanți, procentul din timpul de lucru al ANPM/AJPM dedicat activităților de monitorizare și procentul de timp în care stațiile de monitorizare sunt scoase din funcțiune (parțial sau total), astfel neputând furniza date de monitorizare.

Ultimul indicator colectează satisfacția utilizatorilor, utilizând chestionare pentru a monitoriza așteptările utilizatorilor (adecvarea serviciului) și sunt exprimate pe o scară de la 1 (nemulțumit) la 5 (foarte mulțumit). Este prevăzut un chestionar ad-hoc, care să colecteze opiniile unui eșantion de cetățeni care utilizează serviciul, pentru a evalua nivelul de satisfacție al acestora cu privire la eficacitatea serviciului, în raport cu nevoile acestora. Se calculează scorul mediu, pe baza răspunsurilor respondenților.

Se propune ca, în ceea ce privește conținutul indicatorului de monitorizare și evaluare a eficacității serviciului, să se ia în considerare componentele prezentate în tabelul următor:

Conținutul indicatorului: Eficacitate

Scopul M&E este de a sprijini nevoia de date, informații și indicatori pentru monitorizarea și evaluarea parametrilor de calitate a aerului în atingerea țintelor definite.

Indicatori de evaluare:

- Disponibilitatea serviciului;
- Timpul total alocat pentru furnizarea serviciului;
- Timpul în care stațiile de monitorizare nu funcționau (dar ar fi trebuit să funcționeze);
- Satisfacția utilizatorilor (pe baza chestionarelor adresate utilizatorilor).

Se va calcula indicatorul procentual:

$$\text{➤} = \text{Scor atins} * 100 / \text{TOTAL MAXIM}$$

Metodologia de monitorizare și evaluare:

Se va elabora și completa grila analitică pentru îndeplinirea criteriilor: autoevaluare.

Grila de evaluare:	Punctaj maxim
Disponibilitatea serviciului	25 puncte
Timpul total alocat pentru furnizarea serviciului	până la 20% : 0 puncte 20 - 50%: 5 puncte >51 %: 10 puncte
Timpul în care stațiile de monitorizare nu funcționau (dar ar fi trebuit să funcționeze)	până la 5%: 15 puncte 6-10%: 5 puncte mai mult de 11%: 0 puncte
Satisfacția utilizatorilor (pe baza chestionarelor adresate utilizatorilor)	Scor 0: 0 puncte Scor 1: 10 puncte Scor 2: 20 puncte Scor 3: 30 puncte Scor 4: 40 puncte Scor 5: 50 puncte
PUNTAJ TOTAL MAXIM =	100 puncte

Evaluare:

Scalare	Stabilirea nivelului de performanță.
---------	--------------------------------------

Scalare	Stabilirea nivelului de performanță.
0-24%	Eficacitate minimă: sunt necesare îmbunătățiri majore
25-74%	Eficacitate redusă: sunt necesare îmbunătățiri moderate
74-94 %	Eficacitate ridicată: sunt necesare îmbunătățiri minore
95% - 100%	Eficacitate foarte ridicată: sunt necesare îmbunătățiri continue

Alte întrebări la care trebuie să se răspundă și necesitatea unor indicatori suplimentari.

Pentru a aprofunda analiza acestui criteriu, se poate adresa întrebări, care să conducă la indicatori suplimentari:

Întrebări	Indicator suplimentar
Numărul de stații de monitorizare este adecvat nevoilor?	Da/nu, integrat cu evaluarea calitativă
Sunt stațiile de monitorizare adecvate din punct de vedere tehnic pentru monitorizarea aerului?	Da/nu, integrat cu evaluarea calitativă
Sunt stațiile verificate periodic pentru adecvarea măsurătorilor?	Da/nu
Pot stațiile de monitorizare să ofere seturi de informații conform planificării și conform legislației UE?	% din stațiile de monitorizare care poate furniza un set de date adecvat
	% din stațiile de monitorizare care poate furniza un set de date adecvat pentru fiecare tip de poluant
Sunt stațiile de monitorizare capabile să detecteze depășirea pragurilor de pericol (în mediul urban) stabilite de legislația națională și europeană?	Da/nu, integrat cu evaluarea calitativă
Este Laboratorul Național de Referință pentru Calitatea Aerului (LNRCA) capabil să prelucreze toate datele provenite de la stațiile de monitorizare?	Da/nu

În legătură cu întrebările menționate mai sus legate de principiul eficienței, în cadrul interviurilor realizate pentru sectorul Calitatea Aerului (interviuri cu personalul ANPM, MM și

AJPM-uri), investigând percepțiile prestatorilor de servicii publice asupra performanței serviciilor, au fost colectate următoarele răspunsuri preliminare:

- toți respondenții au răspuns că toți indicatorii și țintele asumate de departamentul Calitatea Aerului, conform legii 104/2011, au fost îndeplinite;
- nu sunt disponibile date pentru a calcula timpul mediu necesar implementării serviciului;
- chiar dacă nu este posibilă furnizarea de date clare cu privire la numărul de angajați care se ocupă de Calitatea Aerului, opinia generală este că numărul de personal din instituție este insuficient pentru nevoile unității pentru a furniza serviciul în mod eficient;
- nu a fost exprimată o opinie clară cu privire la calitatea și cantitatea stațiilor de monitorizare existente în țară, unii intervievați afirmând că ar trebui instalate stații suplimentare în centrele urbane;
- stațiile de monitorizare sunt în mod normal capabile să efectueze și să monitorizeze cei mai importanți parametri de calitate a aerului: dioxid de sulf (SO₂); dioxid de azot (NO, NO₂, NO_x); amoniac (NH₃); particule în suspensie (PM₁₀, PM_{2,5}); monoxid de carbon (CO); ozon (O₃). Unele dificultăți sunt indicate pentru analiza prafurilor/particulelor și a metalelor grele;
- nu sunt disponibile date privind durata medie a serviciilor de monitorizare a calității aerului (timpul total alocat activităților de monitorizare), dar a fost menționat că toate serviciile efectuate conform legii 104/2011 (buletinul zilnic, validarea datelor, rapoarte) sunt finalizate în termenul legal impus.

2.5 Monitorizare și evaluare - Criteriul 3: Accesibilitate

Accesibilitatea poate fi de mai multe tipuri: în ceea ce privește monitorizarea calității aerului, poate fi descrisă ca fiind posibilitatea ca publicul larg să aibă acces la un set complet de date privind calitatea aerului într-un mod simplu. Deoarece sunt luate în considerare numai datele online, nu există probleme legate de accesul fizic, dar se măsoară facilitatea cetățenilor de a accesa informațiile necesare și ușurința de a le gestiona/agrega în mod convenabil. În acest context, utilizatorii sunt cetățenii care utilizează website-ul ANPM pentru a colecta informații despre calitatea aerului.

Accesibilitatea serviciului are următoarele dimensiuni:

Criteriul de evaluare a performanței	Subcriteriul	Indicator	Unitatea de măsură
C3. Accesibilitate	C3.1 Accesibilitatea generală a serviciilor	C3.1.1 Prezența unei secțiuni a site-ului ANPM/AJPM unde utilizatorii pot avea acces rapid și ușor la setul de date privind	Da/nu

Criteriul de evaluare a performanței	Subcriteriul	Indicator	Unitatea de măsură
		calitatea aerului	
		C3.1.2 Posibilitatea de a crea baze de date personalizate pe nevoile utilizatorilor	Da/nu
		C3.1.3 Satisfacția utilizatorilor (pe baza chestionarelor adresate utilizatorilor)	Scor de la 1 la 5

Indicatorii propuși au fost selectați pentru a verifica dacă sunt îndeplinite următoarele condiții:

- Existența unei secțiuni specifice pe site-ul ANPM/AJPM unde utilizatorii pot găsi date specifice privind calitatea aerului.
- Trebuie luată în considerare, de asemenea, posibilitatea de personalizare a cercetării, luând în considerare, de exemplu, doar date referitoare la anumite zone geografice și/sau o anumită perioadă de timp;
- În acest caz, este deosebit de importantă opinia utilizatorilor finali, colectată prin intermediul unor chestionare relevante (a se vedea, de asemenea, observațiile de la criteriul 2 privind modelul de chestionar propus a fi aplicat).

Potrivit ONU², portalul www.calitateaer.ro stochează date brute privind calitatea aerului, dar aceste date nu sunt ușor accesibile și nu sunt relevante pentru publicul larg decât dacă sunt însoțite de analize și explicații adecvate.

Situația existentă:

Pe site-ul general al ANPM există o secțiune legată de datele privind calitatea aerului (<http://www.anpm.ro/calitatea-aerului>), unde se pot găsi documente despre situația din România.

Se propune luarea în considerare a componentelor prezentate în tabelul următor:

Conținutul indicatorului: Accesibilitate

Scopul M&E este de a sprijini nevoia de date, informații și indicatori la monitorizarea și evaluarea parametrilor de calitate a aerului în atingerea țintelor definite.

Criteriu de evaluare:

- Existența unei secțiuni a site-ului ANPM unde utilizatorii pot avea acces rapid și ușor la setul de date privind calitatea aerului;
- Posibilitatea de a crea baze de date personalizate pe nevoile utilizatorului;
- Satisfacția utilizatorilor.

Se va calcula indicatorul procentual:

² Organizația Națiunilor Unite - Evaluări ale performanței de mediu România, A treia evaluare, 2021

➤ = Scor atins*100/TOTAL MAXIM

Metodologia de monitorizare și evaluare:
Se va elabora și completa grila analitică pentru îndeplinirea criteriilor: autoevaluare.

Grila de evaluare:	Puncte maxime
Existența unei secțiuni a site-ului ANPM unde utilizatorii pot avea acces rapid și ușor la setul de date privind calitatea aerului	40 puncte
Posibilitatea de a crea baze de date personalizate pe nevoile utilizatorului	Da: 10 puncte Nu: 0 puncte
Satisfacția utilizatorilor (pe baza chestionarelor adresate utilizatorilor)	Scor 0: 0 puncte Scor 1: 10 puncte Scor 2: 20 puncte Scor 3: 30 puncte Scor 4: 40 puncte Scor 5: 50 puncte
PUNTAJ TOTAL MAXIM =	100 puncte

Evaluare:

Scalare	Stabilirea nivelului de performanță
0-24%	Accesibilitate minimă: sunt necesare îmbunătățiri majore
25-74%	Accesibilitate redusă: sunt necesare îmbunătățiri moderate
75-94 %	Accesibilitate ridicată: sunt necesare îmbunătățiri minore
95 - 100%	Accesibilitate foarte ridicată: sunt necesare îmbunătățiri continue

Alte întrebări la care trebuie să se răspundă și necesitatea unor indicatori suplimentari.

Pentru a aprofunda analiza acestui criteriu, se poate considera o întrebare suplimentară, care să conducă la indicatori suplimentari:

Întrebare	Indicator suplimentar
Există posibilitatea de a avea și o versiune în engleză a bazei de date?	Da/nu

2.6 Monitorizare și evaluare - Criteriul 4: Calitate

Această secțiune analizează relația dintre instituțiile (furnizorii) administrației publice și beneficiarii de servicii. Pot fi utilizate două criterii secundare principale:

- calitatea tehnică a serviciilor pe baza standardelor tehnice;

- satisfacția sau percepția calității pe baza feedback-ului utilizatorului.

Criteriul de evaluare a performanței	Subcriteriul	Indicator	Unitatea de măsură
C4. Calitate	C4.1 Calitatea generală/ tehnică	C4.1.1 Existența documentelor privind standardele de calitate elaborate de ANPM	Da/nu
		C4.1.2 Întâlniri periodice între Minister și ANPM referitoare la standardele de calitate	Da/nu
	C4.2 Satisfacția sau percepția calității bazată pe feedback-ul utilizatorilor	C4.2.1 Satisfacția utilizatorilor (pe baza chestionarelor adresate utilizatorilor)	Scor de la 1 la 5

Indicatorii propuși vizează evaluarea capacității ANPM de a stabili proceduri de implementare ținând cont de calitatea serviciilor de monitorizare a calității aerului oferite, astfel încât să introducă elemente de îmbunătățire a serviciului în sine.

Primul indicator identificat este legat de existența unui document specific al ANPM privind calitatea, ce descrie procedurile utilizate pentru a menține standarde de înaltă calitate pentru activitățile desfășurate și rezultatele obținute. Adoptarea unor sisteme de management al calității general recunoscute (ISO, Total Quality Management, standarde CIM etc.) poate fi, de asemenea, utilă pentru asigurarea unui serviciu de înaltă calitate.

Schimbul continuu (în termeni de întâlniri, discuții și/sau alte forme de comunicare) între Minister și ANPM pe subiecte legate de calitate este considerat ca fiind important, având în vedere rolul de coordonare pe care ar trebui să-l asigure Ministerul. Scopul final este de a determina capacitatea Ministerului de a direcționa activitățile ANPM către un serviciu orientat spre calitate.

Nu în ultimul rând, aprecierea utilizatorilor asupra calității generale a serviciului de monitorizare a calității aerului integrează raționamentul general.

Aspectele legate de standardele de calitate utilizate de ANPM pot fi analizate și utilizând informații provenite din alte componente, de ex. Transparența, unde se analizează capacitatea beneficiarului final de a utiliza datele colectate și publicate de ANPM pe site-ul său web și dacă are posibilitatea de a transmite reclamații privind calitatea serviciilor oferite.

Conform analizei ONU³, informațiile privind calitatea aerului furnizate cetățenilor de către administrația publică sunt incomplete, lipsind interpretarea necesară a rezultatelor monitorizării, indicilor și inventarelor de emisii, sfaturi pentru publicul larg în cazul unei calități reduse a aerului și îndrumări privind utilizarea bazei de date privind calitatea aerului.

³ Organizația Națiunilor Unite - România, Evaluări ale performanței de mediu, A treia evaluare, 2021. website: https://unece.org/sites/default/files/2021-12/ECE_CEP_189_0.pdf

Se propune, în ceea ce privește conținutul indicatorului de monitorizare și evaluare a Calității serviciului de monitorizare a calității aerului, să se aibă în vedere componentele prezentate în tabelul următor.

Conținutul indicatorului: Calitatea serviciului furnizat

Scopul M&E este de a sprijini nevoia de date, informații și indicatori legați de monitorizarea și evaluarea parametrilor de calitate a aerului în atingerea țintelor definite.

Criteriu de evaluare:

- Existența documentelor privind standardele de calitate implementate de ANPM;
- Întâlniri periodice între Minister și ANPM legate de standardele de calitate;
- Satisfacția utilizatorilor (pe baza chestionarelor adresate utilizatorilor).

Se va calcula indicatorul procentual:

$$\text{➤} = \text{Scor atins} * 100 / \text{TOTAL MAXIM}$$

Metodologia de monitorizare și evaluare:

Se va elabora și completa grila analitică pentru îndeplinirea criteriilor: autoevaluare.

Grila de evaluare:	Puncte maxime
Existența unui document specific privind standardele de calitate întocmit de ANPM	30 puncte
Întâlniri periodice între Minister și ANPM referitoare la standardele de calitate	20 puncte
Satisfacția utilizatorilor (pe baza chestionarelor adresate utilizatorilor)	Scor 0: 0 puncte Scor 1: 10 puncte Scor 2: 20 puncte Scor 3: 30 puncte Scor 4: 40 puncte Scor 5: 50 puncte
PUNTAJ TOTAL MAXIM =	100 puncte

Evaluare:

Scalare	Stabilirea nivelului de performanță
0-24%	Nivel minim de calitate: sunt necesare îmbunătățiri majore
25-74%	Nivel redus de calitate: sunt necesare îmbunătățiri moderate
75-94 %	Nivel ridicat de calitate: sunt necesare îmbunătățiri minore
95 - 100%	Nivel foarte ridicat de calitate: sunt necesare îmbunătățiri continue

2.7 Monitorizare și evaluare - Criteriul 5: Eficiență

Criteriul de eficiență - extrem de important pentru evaluarea performanței serviciului public - este un raport rezultat dintre intrări și ieșiri, care urmărește în special ca sectorul public să sprijine menținerea cheltuielilor la un nivel decent și obținerea unui rezultat îmbunătățit pentru aceeași cantitate de resurse cheltuite.

Indicatorii de eficiență - care pot avea impact asupra prioritizării la nivelul organizației - au în vedere două aspecte interdependente: eficiența economică/productivă (raportul optim cost-beneficiu) și eficiența socială (nivel de serviciu, grad de satisfacție). Fiecare dintre aceste componente poate avea efecte directe și indirecte, dar componentele sunt adesea dificil de cuantificat.

Într-o definiție general acceptată, eficiența economică/productivă este expresia relației dintre efectul util (producția) serviciului și cheltuielile asociate (efortul) pentru realizarea acestuia.

Eficiență economică/productivă = Volumul producției de servicii / Volumul cheltuielilor. În sectorul serviciilor publice, ținând cont de caracteristicile acestora (imaterialitate, instabilitate, intangibilitate), determinarea eficienței este mai dificilă decât în alte sectoare de activitate, din cauza dificultăților de a evalua corect în ce grad a fost atins obiectivul final și ca drept consecință suma adecvată de finanțare pentru a ajunge la aceasta (eficiență socială și economică), două părți ale eficienței, în acest caz, interconectate.

Este important de subliniat că această analiză necesită disponibilitatea unor date specifice privind costul unitar al unei singure operațiuni (de exemplu, costul zilnic al analizei per stație de monitorizare, timpul personalului necesar pentru fiecare analiză etc.) care de obicei nu sunt calculate. Este necesară o procedură de monitorizare suplimentară specifică pentru a colecta astfel de informații și a calcula costurile unitare adecvate.

Prin urmare, este important să se integreze o analiză pur cantitativă (eficiența economică) cu alte aspecte calitative (eficiența socială).

Criteriaul de evaluare a performanței	Subcriteriul	Indicator	Unitatea de măsură
C5 - Eficiență	C5.1 Eficiență economică/ productivă	C5.1.1 Ponderea costurilor legate de sistemul de monitorizare a calității aerului în totalul cheltuielilor ANPM/AJPM	% din totalul costurilor ANPM (de la nivel central și județean)
		C5.1.2 Cost pe beneficiar	Cost total ANPM pentru activități de monitorizare /nr. de persoane care accesează website-ul
		C5.1.3 Costul pe angajat	Cost total ANPM pentru activități de monitorizare/nr. de angajați (de la nivel central și județean)
		C5.1.4 Costul pe suprafață	Cost total ANPM pentru activitățile de monitorizare/Km2
	C5.2 Eficiență socială	C5.2.1 Evaluare calitativă	

Pentru serviciile de monitorizare a calității aerului au fost aleși patru indicatori sintetici care compară eforturile financiare cu rezultatele obținute.

În primul rând se analizează ponderea costurilor ANPM/APM județene aferente activităților de monitorizare din costurile totale ANPM/AJPM, pentru a verifica impactul acestei sarcini specifice asupra totalului activităților desfășurate de ANPM (în ce măsură activitățile de monitorizare reprezintă, în termeni financiari, o pondere în totalul costurilor ANPM/AJPM). Alți doi indicatori urmăresc cuantificarea în mod specific a costului monitorizării calității aerului, exprimat: „cost per beneficiar” și „cost per angajat”. Primul parametru este legat de costul unitar în raport cu numărul de utilizatori care accesează efectiv serviciul (costul total al monitorizării raportat la numărul de accesări pe site-ul web), în timp ce al doilea parametru se referă la costul total al activităților de monitorizare și la numărul de angajați alocați acestui serviciu. Cel de-al treilea indicator evaluează costurile de monitorizare pe unitate de suprafață.

După cum a fost explicat anterior, pentru acest parametru analiza cantitativă va fi integrată cu o analiză calitativă a efectelor globale ale serviciului. În fapt, pentru a descrie în mod corespunzător aspectele calitative, utilizarea exclusivă a indicatorilor cantitativi nu este posibilă, ci este necesar să se includă și argumente calitative.

Se propune ca, în ceea ce privește conținutul indicatorului de monitorizare și evaluare a Eficienței serviciului de monitorizare a calității aerului, să se ia în considerare componentele prezentate în tabelul următor:

Conținutul indicatorului: Eficiență

Scopul M&E este de a sprijini nevoia de date, informații și indicatori pentru monitorizarea și evaluarea parametrilor de calitate a aerului în atingerea țintelor definite.	
Criteriu de evaluare:	
<ul style="list-style-type: none">- % din costurile legate de sistemul de monitorizare a calității aerului din totalul cheltuielilor ANPM/AJPM;- Cost pe beneficiar/ Cost pe angajat:	
Se va calcula indicatorul procentual:	
➤ = $\text{Scor atins} \cdot 100 / \text{TOTAL MAXIM}$	
Metodologia de monitorizare și evaluare:	
Se va elabora și completa grila analitică pentru îndeplinirea criteriilor: autoevaluare și date statistice.	
Grila de evaluare:	Puncte maxime
% din costurile legate de sistemul de monitorizare a calității aerului din totalul cheltuielilor ANPM	Se va stabili cu ajutorul unor criterii de referință care provin de la servicii similare din alte țări sau în comparație cu media UE.
Cost pe beneficiar	Se va stabili cu ajutorul unor criterii de referință care provin de la servicii similare din alte țări sau în comparație cu media UE.
Cost pe angajat	Se va stabili cu ajutorul unor criterii de referință care provin de la servicii similare din alte țări sau în comparație cu media UE.
PUNTAJ TOTAL MAXIM =	100 puncte

Evaluare:

Scalare	Stabilirea nivelului de performanță
0-24%	Eficiență minimă: sunt necesare îmbunătățiri majore
25-74%	Eficiență redusă: sunt necesare îmbunătățiri moderate
75-94%	Eficiență ridicată: sunt necesare îmbunătățiri minore
95 - 100%	Eficiență foarte ridicată: sunt necesare îmbunătățiri continue

Alte întrebări la care trebuie să se răspundă și necesitatea unor indicatori suplimentari.

Pentru a aprofunda analiza acestui criteriu, se poate pune eventual o altă întrebare, care să conducă la indicatori suplimentari:

Întrebare	Indicator suplimentar
Costul serviciului de monitorizare a calității aerului este comparabil cu cel al altor țări din UE?	Evaluare cantitativă: monitorizarea costurilor pe locuitor (la nivel de țară) Evaluare calitativă: comparație cu costurile totale de monitorizare în alte țări UE

2.8 Monitorizare și evaluare - Criteriul 6: Performanța proceselor

Performanța proceselor în organizațiile care furnizează servicii reprezintă o premisă esențială pentru adoptarea performanței în instituțiile publice. Capacitatea administrativă corespunzătoare facilitează dezvoltarea unui proces de evaluare a calității serviciilor publice, precum și obținerea de rezultate și nivelul de performanță asociat cu aceste rezultate. Astfel, dezvoltarea unui mediu organizațional orientat spre performanță este esențial pentru a evalua capacitatea de a atinge rezultatele așteptate, având întotdeauna în vedere nevoia de a găsi un echilibru între furnizarea de servicii publice și sustenabilitatea economică a acestora.

Scopul este de a îmbunătăți:

- Capacitatea de a asigura management financiar/per entitate/serviciu;
- Politica de resurse umane și capacitatea de management a resurselor umane (precum și oferirea de formare adecvată);
- Capacitatea financiară de a asigura digitizarea serviciului, furnizarea de asistență TIC și modernizarea infrastructurii IT;
- Securitate informatică.

Criteriul de evaluare a performanței	Subcriteriul	Indicator	Unitatea de măsură
C.6 Procese/ Funcții/ Capacitatea funcțiilor	C6.1 Capacitatea de management al resurselor umane	C6.1.1 Ponderea angajaților ANPM/APM care au urmat cursuri de formare de specialitate în ultimii 2 ani	% din personal
		C6.1.2 Nr. cursuri de formare/an pentru personalul ANPM/APM	Număr de instruiți per zile/angajat/an
		C6.1.3 Cheltuieli ANPM/APM aferente pregătirii personalului în ultimii 2 ani	Valoarea cursurilor de formare/ costuri totale ale ANPM (la nivel central și local)
		C6.1.4 Cheltuieli pentru activități de formare profesională/angajați instruiți	Costul activităților de formare per angajat instruit
	C6.2 Digitalizarea generală	C6.2.1 Timp în care sistemele informatice nu funcționau (dar ar fi trebuit să funcționeze)	% din timp când sistemul informatic nu funcționează
		C6.2.2 Existența documentelor elaborate de ANPM referitoare la securitatea cibernetică în ultimii 4 ani	Da/nu

Acest criteriu este strâns legat de abordarea strategică generală descrisă în secțiunea „Capacitate strategică”. Trebuie verificată adecvarea mijloacelor utilizate (din punct de vedere al personalului și al funcționalității sistemului) pentru a asigura serviciul.

În acest scop sunt luate în considerare două aspecte principale:

- Activități de formare adecvate pentru personalul ANPM;
- Continuitatea serviciului (absența perioadelor în care nu s-a lucrat).

Pentru primul criteriu, indicatorii propuși pentru evaluarea numărului de cursuri de formare profesională la care a participat personalul ANPM, numărul angajaților implicați, cheltuielile legate de aceste activități și costul unitar al activităților de formare profesională per angajat instruit sunt în curs de finalizare.

În ceea ce privește digitalizarea proceselor, cei mai adecvați indicatori par a fi procentul de timp în care sistemul informatic nu funcționează, precum și existența documentelor legate de securitatea cibernetică.

Se propune, în ceea ce privește conținutul indicatorului de monitorizare și evaluare a performanței proceselor serviciului de monitorizare a calității aerului, să se aibă în vedere componentele prezentate în tabelul următor.

Conținutul indicatorului: Performanța proceselor

Scopul M&E este de a sprijini nevoia de date, informații și indicatori de monitorizare și evaluare a parametrilor de calitate a aerului în atingerea țintelor definite.

Criteriu de evaluare:

- % dintre angajații ANPM/APM care au urmat cursuri de formare de specialitate în ultimii 2 ani;
- Nr. de cursuri de formare/an pentru personalul ANPM/APM;
- Cheltuieli ANPM/APM legate de pregătirea personalului în ultimii 2 ani;
- Timp în care sistemele informatice nu au funcționat;
- Existența documentelor elaborate de ANPM legate de securitatea cibernetică în ultimii 4 ani.

Se va calcula indicatorul procentual:

$$\text{➤} = \text{Scor atins} \cdot 100 / \text{TOTAL MAXIM}$$

Metodologia de monitorizare și evaluare:

Se va elabora și completa grila analitică pentru îndeplinirea criteriilor: autoevaluare.

Grila de evaluare:	Punctaj maxim
% dintre angajații ANPM care au urmat cursuri de formare de specialitate în ultimii 2 ani	cel puțin 10%, <15%: 5 puncte 16-20%: 10 puncte >20%: 20 puncte
Nr. cursuri de formare/an pentru personalul ANPM	10 puncte /curs >5%: 10 puncte
Cheltuieli ANPM legate de pregătirea personalului în ultimii 2 ani	11-15%: 15 puncte >16%: 20 puncte
Timp în care sistemele informatice nu funcționau (dar ar fi trebuit să funcționeze)	până la 5%: 15 puncte 6-10%: 5 puncte mai mult de 11%: 0 puncte
Existența documentelor întocmite de ANPM legate de securitatea cibernetică în ultimii 4 ani	da: 15 puncte
PUNTAJ TOTAL MAXIM =	100 puncte

Evaluare:

Scalare	Stabilirea nivelului de performanță
0-24%	Capacitate minimă de performanță a proceselor: sunt necesare îmbunătățiri majore
25-74%	Capacitate redusă de performanță a proceselor: sunt necesare îmbunătățiri moderate
75-94 %	Capacitate ridicată de performanță a proceselor: sunt necesare îmbunătățiri minore
95 -100%	Capacitate foarte ridicată de performanță a procesului: sunt necesare îmbunătățiri continue

Alte întrebări la care trebuie să se răspundă și necesitatea unor indicatori suplimentari.

Pentru a aprofunda analiza acestui criteriu, se poate adresa o altă întrebare, care să conducă la indicatori suplimentari:

Întrebare	Indicator suplimentar
Este structura generală a ANPM funcțională pentru implementarea unui sistem adecvat de monitorizare a calității aerului?	Evaluare calitativă

2.9 Monitorizare și evaluare - Criteriul 7: Bune practici (indicatori pentru inovare și implicare/co-creare)

Îmbunătățirea continuă reprezintă o necesitate pentru serviciile publice, iar ritmul de inovare tehnologică sau de proces trebuie să țină pasul cu progresul societății.

Capacitatea autorităților publice de a identifica, promova și integra cele mai bune practici adoptate la nivel național și internațional pentru îmbunătățirea continuă a serviciilor de monitorizare a calității aerului și sustenabilitate este un element cheie în procesul de îmbunătățire continuă și asigurarea sustenabilității.

Serviciile publice au fost mult timp considerate de publicul larg, inclusiv în România, ca lipsite de bune practici, cu un accent deosebit pe obiectivele nerealizate și aproape deloc pe proiectele și inițiativele de succes cu obiective asumate și atinse.

Mai mult decât atât, un domeniu de bune practici subexploatat este cel al parteneriatelor cu organizații private.

Criteriul de evaluare a performanței	Subcriteriul	Indicator	Unitatea de măsură
C.7 Bune practici	C.7.1 Inovare	C.7.1.1 Existența de proceduri inovatoare introduse și utilizate de ANPM în ultimii 4 ani	Da/nu
	C.7.2 Participare	C.7.2.1 Organizarea/participarea la întâlniri publice legate de calitatea aerului	Da/nu

Două aspecte principale sunt luate în considerare:

- Gradul de inovație introdus în procedurile ANPM;
- Participarea/organizarea de evenimente publice cu accent pe sistemul de monitorizare a calității aerului, implicând diferite părți interesate și/sau beneficiari în procesul de identificare a nevoilor utilizatorilor.

Este esențial să se ia în considerare experiențele interne și externe - indicând punctele forte, punctele slabe, oportunitățile și amenințările sistemului implementat în România - în comparație cu alte situații, verificând și capacitatea de adaptare la nevoile beneficiarului.

Această capacitate este legată și de participarea regulată la evenimente profesionale care vizează sistemul de monitorizare a calității aerului, la nivel național și internațional, pentru creșterea capacității personalului instituțiilor publice de a aduce inovații și de a propune îmbunătățiri/schimbări.

De fapt, diferite experiențe la nivel internațional ar putea fi utilizate în context românesc, utilizând și tehnologii de teledetecție, acum disponibile la costuri reduse.

Se propune, în ceea ce privește conținutul indicatorului de monitorizare și evaluare a serviciului, să se aibă în vedere componentele prezentate în tabelul următor:

Conținutul indicatorului: Bune practici

Scopul M&E este de a sprijini nevoia de date, informații și indicatori legate de monitorizarea și evaluarea parametrilor de calitate a aerului în atingerea țintelor definite.

Criteriu de evaluare:

- Existența de proceduri inovatoare introduse și utilizate de ANPM în ultimii 4 ani;
- Organizarea/participarea la întâlniri publice legate de calitatea aerului.

Se va calcula indicatorul procentual:

$$\text{➤} = \text{Scor atins} * 100 / \text{TOTAL MAXIM}$$

Metodologia de monitorizare și evaluare:

Se va elabora și completa grila analitică pentru îndeplinirea criteriilor: autoevaluare.

Grila de evaluare:	Puncte maxime
Existența de proceduri inovatoare	Da: 40 puncte
Organizarea/participarea la întâlniri publice legate de calitatea aerului	15/întâlnire
PUNCTAJ TOTAL MAXIM =	100 puncte

Evaluare:

Scalare	Stabilirea nivelului de performanță
0-24%	Nivel minim de bune practici: sunt necesare îmbunătățiri majore
25-74%	Nivel redus de bune practici: sunt necesare îmbunătățiri moderate
75-94 %	Nivel ridicat de bune practici: sunt necesare îmbunătățiri minore
95 - 100%	Nivel foarte ridicat de bune practici: sunt necesare îmbunătățiri continue

Alte întrebări la care trebuie să se răspundă și necesitatea unor indicatori suplimentari.

Pentru a se aprofunda analiza acestui criteriu, se poate adresa o întrebare suplimentară care să conducă la indicatori suplimentari:

Întrebare	Indicator suplimentar
Există în cadrul ANPM o persoană/unitate special responsabilă de identificarea de bune practici?	Da/nu

2.10 Monitorizare și evaluare - Criteriul 8: Transparență

Transparența și integritatea au devenit valori de bază în funcționarea economiei și trebuie să se reflecte și în evaluarea performanței serviciului public.

Beneficiarii și comunitățile sunt din ce în ce mai conștienți de impactul serviciilor publice asupra bunăstării și sunt interesați să participe la luarea deciziilor, să fie informați și implicați. Este evaluată capacitatea serviciilor publice de a comunica și implica beneficiarii și comunitățile pe care le deservesc.

Activitatea este, de asemenea, coerentă cu Legea nr. 52/2003⁴ privind transparența în luarea deciziilor în administrația publică din România, care urmărește să:

- crească responsabilitatea administrației publice față de cetățean în calitate de beneficiar al deciziei administrative;
- implice participarea activă a cetățenilor la procesul decizional administrativ și la elaborarea legislației;
- crească transparența în întreaga administrație publică.

Conform analizei ONU⁵ în România, standardele de transparență privind calitatea aerului oferite cetățenilor sunt insuficiente, lipsind interpretarea necesară a rezultatelor monitorizării, indicilor și inventarelor de emisii, consilierea publicului larg în cazul unei calități reduse a aerului și îndrumările privind utilizarea bazei de date privind calitatea aerului.

Situația existentă

În prezent, pe site-ul ANPM, există o secțiune legată de Calitatea Aerului, unde se găsesc atât Raportul anual privind calitatea aerului în România, precum și Buletine periodice pe același subiect.

⁴ Sursa: LEGEA Nr. 52 din 21 ianuarie 2003 (*republicata*) privind transparența în procesul decizional în administrația publică *)

⁵ Organizația Națiunilor Unite - România, Evaluări ale performanței de mediu, A treia evaluare, 2021. website: https://unece.org/sites/default/files/2021-12/ECE_CEP_189_0.pdf

Pe același site web sunt indicate și date de contact/adrese de e-mail în caz de probleme și/sau solicitări suplimentare de informații.

Criteriul de evaluare a performanței	Subcriteriul	Indicator	Unitatea de măsură
C8 . Transparență	C8.1 Gradul de informare publică	C8.1.1 Existența unei secțiuni pe site-ul web ANPM/APM referitoare la informații pentru publicul larg privind datele privind calitatea aerului	Da/nu
		C8.1.2 Numărul de accesări/an a website-ului ANPM /APM	Număr de accesări/an
		C8.1.3 Existența unei liste de întrebări frecvente (FAQ)	Da/nu
		C8.1.4 Satisfacția utilizatorilor (pe baza chestionarelor adresate utilizatorilor)	Scor 0: 0 puncte Scor 1: 10 puncte Scor 2: 20 puncte Scor 3: 30 puncte Scor 4: 40 puncte Scor 5: 50 puncte
	C8.2 Rata de livrare a datelor deschise	C8.2.1 Publicarea broșurilor/documentelor informative pentru publicul larg întocmite anual de ANPM	Da/nu
		C8.2.2 Utilizarea principalelor canale de socializare	Da/nu

Accesibilitatea la informații, baza criteriului de transparență, presupune abordarea indicatorilor de măsurare și evaluare a performanței conform următoarelor aspecte:

1. Capacitate organizației de a disemina informații (prin instrumente online și offline);
2. Tipologia datelor puse la dispoziția părților interesate;
3. Satisfacția persoanelor și comunităților beneficiare privind informațiile diseminate și modul în care acestea sunt accesate, precum și feedback-ul comunicat.

Indicatorii selectați vizează, în mod specific, evaluarea prezenței canalelor de informare, precum și a posibilității beneficiarilor finali de a colecta informații specifice asupra subiectului și de a reacționa în cazul dificultăților de utilizare a secțiunii Întrebări frecvente. Sunt luate în considerare atât instrumentele online, cât și materialul tipărit.

În cazul restricțiilor pentru mobilitate (de exemplu, în zonele urbane din cauza calității necorespunzătoare a aerului), transparența în publicarea datelor poate fi un avantaj important.

Se propune, în ceea ce privește conținutul indicatorului de monitorizare și evaluare a Transparenței, să se aibă în vedere componentele prezentate în tabelul următor.

Conținutul indicatorului: Transparență

Scopul M&E este de a sprijini nevoia de date, informații și indicatori legate de monitorizarea și evaluarea parametrilor de calitate a aerului în atingerea țintelor definite.

Criteriu de evaluare:

- Existența unei secțiuni a site-ului ANPM/APM referitoare la informații pentru publicul larg cu privire la datele privind calitatea aerului;
- Numărul de accesări/an pe site-ul serviciului public;
- Existența unei liste de întrebări frecvente (FAQ);
- Satisfacția utilizatorilor (pe baza chestionarelor adresate utilizatorilor);
- Publicarea de broșuri/documente de informare pentru publicul larg întocmite anual de ANPM;
- Utilizarea principalelor canale sociale.

Se va calcula indicatorul procentual:

$$\text{➤} = \text{Scor atins} * 100 / \text{TOTAL MAXIM}$$

Metodologia de monitorizare și evaluare:

Se va elabora și completa grila analitică pentru îndeplinirea criteriilor: autoevaluare și date statistice.

Grila de evaluare:	Puncte maxime
Existența unei secțiuni a site-ului ANPM referitoare la informații pentru publicul larg cu privire la datele privind calitatea aerului	Da: 30
Numărul de accesări/an pe site-ul serviciului public	De la 1000 la 3000 de accesări: 5 puncte 3000-5000 de accesări: 10 puncte >5000 de accesări: 15 puncte
Existența unei liste de întrebări frecvente (FAQ)	5
Satisfacția utilizatorilor (pe baza chestionarelor adresate utilizatorilor)	Scor 0: 0 puncte Scor 1: 5 puncte Scor 2: 10 puncte Scor 3: 20 puncte Scor 4: 30 puncte Scor 5: 35 puncte
Publicarea de broșuri/documente de informare pentru publicul larg întocmite anual de ANPM	Da: 5
Utilizarea principalelor canale sociale	10
PUNTAJ TOTAL MAXIM =	100 puncte

Evaluare:

Scalare	Stabilirea nivelului de performanță.
0-24%	Nivel minim de transparență: sunt necesare îmbunătățiri majore
25-74%	Nivel redus de transparență: sunt necesare îmbunătățiri moderate

75-94 %	Nivel ridicat de transparență: sunt necesare îmbunătățiri minore
95 - 100%	Nivel foarte ridicat de transparență: sunt necesare îmbunătățiri continue

Alte întrebări la care trebuie să se răspundă și necesitatea unor indicatori suplimentari.

Pentru a aprofunda analiza acestui criteriu, se pot adresa întrebări suplimentare, care să conducă la indicatori suplimentari:

Întrebare	Indicator suplimentar
Bugetele sau execuția bugetară ale ANPM sunt disponibile publicului?	Da/nu
Furnizează ANPM informații publicului larg cu privire la rezultatele obținute/utilizarea finanțării?	Da/nu

3. Indicatori pentru monitorizarea și evaluarea performanței serviciului de monitorizare a calității aerului

3.1 Indicatori de performanță

Un cadru de raportare a performanței, monitorizării și evaluării va fi eficient numai dacă sunt selectate măsuri adecvate pentru a caracteriza starea și dezvoltarea obiectivului de măsurare specific și dacă se păstrează un număr rezonabil al acestor măsuri. Platforma de monitorizare și evaluare a performanței pentru serviciile de monitorizare a calității aerului poate fi un instrument de management puternic care facilitează măsurarea, organizarea și analiza celor mai importanți indicatori de performanță a serviciilor. Informațiile furnizate de această platformă ar trebui să permită atingerea obiectivelor strategice și operaționale, să permită identificarea punctelor forte și punctelor slabe, precum și explorarea și interpretarea tendințelor.

Indicatorii ar trebui să prezinte următoarele caracteristici:

- Să fie semnificativi și valabili: cheia evaluării performanței serviciului este măsurarea fenomenului potrivit cu indicatorul potrivit. Dacă un indicator nu reușește să măsoare ceea ce a fost intenționat, atunci acel indicator nu este valid.
- Să fie consecvenți și de încredere: datele utilizate pentru a efectua măsurarea trebuie să fie în mod constant exacte și fiabile. Este important ca datele colectate să descrie ceea ce se măsoară.
- Să fie ușor de înțeles și clari: un indicator ar trebui să fie o măsură suficient de simplă pentru a fi înțeleasă de toți utilizatorii informațiilor furnizate prin intermediul platformei.
- Să fie cuprinzători: Indicatorii de performanță ar trebui să surprindă cele mai importante aspecte ale obiectivelor strategice.
- Să se concentreze pe aspectele controlabile ale performanței: indicatorii sunt relevanți dacă abordează acțiuni și procese care vizează îmbunătățirea și intensificarea serviciilor furnizate.
- Să existe o combinație minimă de input-uri, output-uri, rezultate, eficiență și calitate, fiecare element să se bazeze pe un aspect diferit al serviciilor furnizate, pentru a oferi o descriere echilibrată a performanței.

Indicatorii de performanță selectați pentru serviciul de monitorizare a calității aerului sunt rezumați în tabelul următor, unde sunt indicați de asemenea principalii termeni aferenți și eventualele probleme legate de cuantificarea acestora.

Sinteza indicatorilor de performanță privind monitorizarea calității aerului și termenii aferenți

Nr. crt.	INDICATOR	Criteriu	Raport de calcul	Explicația modului de calcul
1.	Existența documentelor strategice specifice elaborate de ANPM	Capacitate strategică și instituțională	Verificarea (da/nu) existenței documentelor specifice elaborate de ANPM privind strategia generală de monitorizare a calității aerului	<u>Documente strategice</u> : trebuie verificat dacă ANPM (eventual în coordonare cu Ministerul) a elaborat un document strategic în care să se indice structura generală a serviciului (la nivel central și local), dotarea tehnologică, procedurile de implementat, sistemul de guvernare, finanțarea adecvată (fonduri provenind din surse diferite)
2.	Existența unui sistem de management al calității implementat la nivelul organizației	Capacitate strategică și instituțională	Verificarea existenței (da/nu) documentelor specifice elaborate de ANPM privind sistemul de management al calității legat de monitorizarea calității aerului	<u>Documente privind sistemul de management al calității</u> : trebuie verificat dacă ANPM (eventual în coordonare cu Ministerul) a elaborat un document specific privind sistemul calității serviciului, indicând procedurile adecvate care trebuie implementate pentru a asigura standarde de calitate înalte.
3.	Existența unei secțiuni în documentele de politici publice privind conformitatea cu standardele UE	Capacitate strategică și instituțională	Verificarea prezenței (da/nu) unei secțiuni în documentele de politici publice referitoare în mod specific la conformitatea sistemului național cu standardele UE	<u>Standardele UE</u> : În plus față de respectarea reglementărilor naționale, întregul sistem de monitorizare trebuie să fie conform cu directivele UE privind sistemele de monitorizare a calității aerului.
4.	Existența unei structuri și funcții cu responsabilități formalizate de monitorizare și evaluare în ANPM	Capacitate strategică și instituțională	Verificarea existenței (da/nu) unei structuri specifice care se ocupă de activitățile de monitorizare și evaluarea performanței	<u>Unitate de monitorizare a serviciului public</u> : să fie verificată prezența unei unități în cadrul ANPM responsabilă cu toate activitățile de monitorizare și evaluare a performanței serviciului public (monitorizarea calității aerului), inclusiv la direcțiile de la nivel județean

Nr. crt.	INDICATOR	Criteriu	Raport de calcul	Explicația modului de calcul
			serviciului public (monitorizarea calității aerului)	
5.	Existența unei metodologii/proceduri de monitorizare și evaluare a performanței	Capacitate strategică și instituțională	Verificarea prezenței (da/nu) procedurilor detaliate care urmează a fi implementate pentru activitățile de monitorizare și evaluare	<u>Metodologie/proceduri de monitorizare și evaluare</u> : pentru a fi verificată prezența unor proceduri specifice de desfășurare a activităților de monitorizare și evaluare
6.	Disponibilitatea serviciului	Eficacitatea	Verificarea (da/nu) existenței efective a serviciului	<u>Sistem de monitorizare a calității aerului</u> : indicatorul urmărește să verifice dacă serviciul indicat este efectiv operațional
7.	Timpul total petrecut pentru furnizarea serviciului	Eficacitatea	Calcul: Număr zile/persoană utilizat de angajații ANPM pentru monitorizarea activităților per număr total zile/persoană pentru angajații ANPM	<u>Timp pentru activități de monitorizare</u> : se va furniza incidența timpului alocat activităților de monitorizare a calității aerului asupra numărului total de zile alocat de personalul ANPM pentru toate activitățile
8.	Timpul în care stațiile de monitorizare nu au funcționat (dar ar fi trebuit să funcționeze)	Eficacitatea	Calcul: % din timpul în care stațiile de monitorizare nu au funcționat în raport cu totalul orelor din intervalul de lucru	Frecvența perioadei de inactivitate: cuantificarea perioadei în care stațiile de monitorizare sunt în stare de avarie
9.	Satisfacția utilizatorilor (pe baza chestionarelor adresate utilizatorilor)	Eficacitatea	Calcul: analiza scorurilor provenite din chestionarele distribuite utilizatorilor privind satisfacția acestora cu privire la eficacitatea	<u>Satisfacția utilizatorilor</u> : evaluarea generală a eficacității serviciului trebuie să țină cont de opinia utilizatorilor.

Nr. crt.	INDICATOR	Criteriu	Raport de calcul	Explicația modului de calcul
			serviciului	
10	Prezența unei secțiuni pe site-ul ANPM unde utilizatorii pot avea acces rapid și ușor la setul de date privind calitatea aerului	Accesibilitate	Verificarea prezenței (da/nu) unei secțiuni pe site-ul ANPM unde utilizatorii au posibilitatea de a accesa datele despre calitatea aerului	<u>Acces la datele despre calitatea aerului:</u> din punct de vedere al accesibilității, primul parametru de verificat este existența pentru utilizatori a bazei de date ANPM privind datele privind calitatea aerului.
11	Posibilitatea de a crea baze de date personalizate pe nevoile utilizatorului	Accesibilitate	Verificarea posibilității utilizatorilor (da/nu) de a personaliza extragerea datelor	<u>Baza de date personalizată:</u> utilizatorii pot avea nevoie de a extrage date utilizând diferite filtre, bazate, de exemplu, pe intervale de timp sau locație
12	Satisfacția utilizatorilor (pe baza chestionarelor adresate utilizatorilor)	Accesibilitate	Calcul: analiza scorurilor provenite din chestionarele distribuite utilizatorilor privind satisfacția acestora cu privire la accesibilitatea serviciului	<u>Satisfacția utilizatorilor:</u> evaluarea generală a accesibilității serviciului trebuie să țină cont de opinia utilizatorilor.
13	Prezența documentelor privind standardele de calitate elaborate de ANPM	Calitate	Verificarea prezenței (da/nu) unui document ANPM detaliat privind standardele de calitate pe care trebuie să le respecte serviciul.	<u>Standarde de calitate:</u> trebuie verificat dacă ANPM (eventual în coordonare cu Ministerul) a elaborat un document specific privind sistemul de calitate a serviciului, indicând procedurile adecvate care trebuie implementate pentru a asigura standarde de calitate înalte.
14	Întâlniri periodice între Minister și ANPM legate de standardele de calitate	Calitate	Verificarea organizării (da/nu) a întâlnirilor periodice între Minister și ANPM legate de standardele de calitate	<u>Întâlniri periodice privind standardele de calitate:</u> se poate evalua desfășurarea unor întâlniri periodice între Minister și ANPM legate de standardele de calitate, în vederea verificării coordonării pe acest subiect între cele două entități.

Nr. crt.	INDICATOR	Criteriu	Raport de calcul	Explicația modului de calcul
15	Satisfacția utilizatorilor (pe baza chestionarelor adresate utilizatorilor)	Calitate	Analiza punctajelor provenite din chestionarele distribuite utilizatorilor privind satisfacția acestora cu privire la calitatea serviciului	<u>Satisfacția utilizatorilor:</u> evaluarea generală a calității serviciului trebuie să țină cont de opinia utilizatorilor.
16	Ponderele costurilor legate de sistemul de monitorizare a calității aerului din totalul cheltuielilor ANPM	Eficiență	Costurile aferente monitorizării calității aerului / costurile totale ale ANPM	<u>Costuri pentru monitorizarea calității aerului:</u> acest parametru are ca scop cuantificarea incidenței costurilor legate în mod specific de monitorizarea calității aerului asupra costurilor totale ale ANPM
17	Cost pe beneficiar	Eficiență	Costuri totale ale activităților de monitorizare/nr. de accesări ale secțiunii site-ului ANPM privind datele despre calitatea aerului	<u>Cost unitar per beneficiar:</u> furnizează informații despre costurile globale pentru monitorizarea calității aerului în raport cu numărul de persoane care accesează site-ul web.
18	Cost pe angajat	Eficiență	Cost ANPM pentru activități de monitorizare/nr. de angajați	<u>Cost pe angajat:</u> oferă informații despre costurile pe angajat pe care trebuie să le finanțeze ANPM
19	Cost pe suprafață	Eficiență	Costul total al ANPM pentru activitățile de monitorizare/Km2	<u>Costul pe unitate de suprafață:</u> oferă informații privind costurile activităților de monitorizare pe unitate de suprafață.
20	Evaluare calitativă	Eficiență	Evaluare calitativă	Evaluare calitativă După cum s-a prezentat în text, evaluarea calitativă este necesară pentru a completa analiza cantitativă realizată prin intermediul indicatorilor.
21	Ponderele angajaților ANPM/APM care au urmat cursuri de formare de specialitate în ultimii 2 ani	Performanța proceselor	Nr. de angajați ANPM/APM care au urmat cursuri de pregătire de specialitate/ total angajați	<u>Personalul implicat în activități de formare:</u> aceste informații permit verificarea procentului de personal ANPM/APM care beneficiază de cursuri de formare pe teme legate de monitorizarea

Nr. crt	INDICATOR	Criteriu	Raport de calcul	Explicația modului de calcul
			ANPM/APM (ultimii 2 ani)	calității aerului
22	Nr. cursuri de formare/an pentru personalul ANPM/APM	Performanța proceselor	Nr. cursuri de formare/an susținute de ANPM pentru personalul implicat în monitorizarea calității aerului	<u>Curs de formare de specialitate</u> : se verifică existența unor cursuri de formare specifice legate de aspectele de monitorizare a calității aerului
23	Cheltuieli ANPM legate de pregătirea personalului în ultimii 2 ani	Performanța proceselor	Cheltuieli ANPM pentru instruire / costuri totale ANPM	<u>Incidența costurilor pentru activitățile de formare</u> : măsoară incidența costurilor pentru activitățile de formare asupra totalului cheltuielilor ANPM
24	Cheltuieli pentru activități de formare profesională/angajați instruiți	Performanța proceselor	Costul activităților de formare per angajat instruit	<u>Incidența costului activităților de formare profesională per angajat</u> : măsoară costul activităților de formare profesională per angajat
25	Timpul în care sistemele informatice nu au funcționat (dar ar fi trebuit să funcționeze)	Performanța proceselor	Timpul în care sistemele informatice nu au funcționat/timpul total de funcționare	<u>Incidența defecțiunilor informatice nedorite</u> : măsoară incidența defecțiunilor informatice pe timpul total de funcționare
26	Existența documentelor elaborate de ANPM legate de securitatea informatică în ultimii 4 ani	Performanța proceselor	Verificarea existenței (da/nu) unui document special dedicat securității cibernetice	<u>Securitate cibernetică</u> : a devenit obligatoriu ca administrația publică să aibă protocoale stricte privind securitatea cibernetică
27	Existența procedurilor inovatoare introduse și utilizate de ANPM în ultimii 4 ani	Bune practici	Verificarea aplicării (da/nu) de către ANPM a procedurilor inovatoare (ultimii 4 ani)	<u>Proceduri inovatoare</u> : poate fi dificil de individualizat corect inițiativa definită ca „inovatoare”. Evaluarea cantitativă trebuie în acest caz integrată de considerente calitative.
28	Organizarea/participarea la întâlniri publice legate de calitatea aerului	Bune practice	Verificarea organizării/participării de către ANPM (da/nu) la ședințe publice legate de calitatea aerului	<u>Organizarea/participarea la ședințe publice</u> : de asemenea, în acest caz, poate fi dificil să se identifice/selecteze întâlniri publice (naționale sau internaționale) cu accent pe monitorizarea calității aerului,

Nr. crt.	INDICATOR	Criteriu	Raport de calcul	Explicația modului de calcul
				capabile să sugereze proceduri inovatoare de utilizat.
29	Existența unei secțiuni pe site-ul ANPM referitoare la informații pentru publicul larg cu privire la datele privind calitatea aerului	Transparență	Verificarea existenței (da/nu) unei secțiuni a site-ului ANPM referitoare la informații pentru publicul larg privind datele privind calitatea aerului	<u>Site web cu date despre calitatea aerului</u> : prima cerință în materie de transparență este legată de existența unei secțiuni pe site-ul ANPM în care publicul larg să poată accesa datele legate de monitorizarea calității aerului.
30	Număr de accesări/an pe site-ul ANPM	Transparență	Număr de accesări/an pe site-ul ANPM dedicat datelor de monitorizare a calității aerului	<u>Numărul de accesări/an pentru site-ul web</u> : calcularea accesărilor este cea mai comună modalitate de a verifica modul în care este utilizat un site web. Indicațiile despre timpul petrecut de fiecare utilizator și alte informații specifice pot fi utile pentru a evalua aprecierea acestui instrument de către utilizatori.
31	Existența unei liste de întrebări frecvente (FAQ)	Transparență	Verificarea existenței (da/nu) unei secțiuni FAQ (Frequently Asked Questions) pe site-ul ANPM	<u>Secțiunea de întrebări frecvente (FAQ)</u> : o altă caracteristică care îmbunătățește transparența generală este prezența unei secțiuni de întrebări frecvente care răspunde direct la cele mai frecvente întrebări pe care publicul larg le poate adresa ANPM
32	Satisfacția utilizatorilor (pe baza chestionarelor adresate acestora)	Transparență	Analiza scorurilor obținute în urma chestionarelor distribuite utilizatorilor cu privire la satisfacția acestora privind transparența serviciului	<u>Satisfacția utilizatorilor</u> : evaluarea globală a calității serviciului trebuie să ia în considerare opinia utilizatorilor.
33	Publicarea de broșuri/documente de informare pentru publicul larg elaborate anual de ANPM	Transparență	Verificarea existenței (da/nu) documentelor de informare elaborate de	<u>Documente informative</u> : pregătirea și distribuirea materialelor informative (broșuri, pliante, alte documente specifice) poate îmbunătăți

Nr. crt.	INDICATOR	Criteriu	Raport de calcul	Explicația modului de calcul
			ANPM	nivelul de transparență realizat de ANPM pe acest subiect, diseminând informațiile despre ANPM legate de monitorizarea calității aerului.
34	Utilizarea principalelor canale de comunicare	Transparență	Da/ nu	<u>Utilizarea mijloacelor de comunicare:</u> utilizarea mijloacelor de comunicare poate îmbunătăți transparența generală a activității.

Pentru fiecare indicator de performanță, poate fi completat un tabel individual (pe modelul celei de mai jos), care include informații despre tipul de indicator, unitatea de măsură, criteriul căruia îi aparține, valoarea de referință și valoarea țintă a indicatorului (dacă există), informații despre modul în care este sunt colectate datele, cum este calculat și raportat indicatorul, cum sunt stocați și publicați indicatorii.

Model de tabel de indicatori de performanță

IDENTIFICAREA INDICATORILOR				
Numele indicatorului:			Unitate de măsură:	
Tipul indicatorului:	Cantitativ:	DA/NU	Calitativ:	DA/NU
Criteriul căruia îi aparține:				
Justificarea indicatorului:				
Valoare de bază				
Valoarea țintă				
Sursa valorii țintă:			Sursa valorii țintă:	
RAPORTAREA INDICATORILOR				
Instituție responsabilă:				
Termenul limită de raportare:				
Definiți indicatorul:	Explicație:			
	Formula de calcul:			
	Definiția termenilor în formula de calcul:			
Mod de colectare a datelor:	Sursa datelor:			
	Metoda de colectare:		Exhaustiv	
			Prelevarea de probe	
	Termenul limită de raportare:		Lunar	
			Trimestrial	

		Bianual	
		Anual	
	Formatul datelor:	Alfanumeric	
		Numeric (2 decimale)	
		Pe suport de hârtie	
		Pe suport electronic	
	Mijloace de colectare a datelor:	Sistem informatic:	
		➤	
		➤	
		➤	
		➤	
		Alte modalități	Tabel de date
	Instituție responsabilă cu raportarea indicatorului:		
Stocare a datelor:	Baza de date a platformei M&E		
Publicarea indicatorului:	Platforma M&E		

Pentru toți indicatorii propuși, se va realiza o colectare completă/exhaustivă de date. Astfel, se vor colecta date de la instituțiile responsabile cu prestarea serviciilor de monitorizare a calității aerului (ANPM/APM) sau din chestionare specifice, propuse în această metodologie, care se completează periodic, în cazul indicatorilor calitativi.

Datele primare rezultate și indicatorii de performanță vor fi incluși într-o bază de date atașată platformei de M&E, care va permite vizualizarea online a valorilor indicatorului în evoluție.

Activitățile de colectare a datelor vizează disponibilitatea datelor primare la nivelul instituțiilor responsabile (ANPM, APM). Datele aflate în responsabilitatea altor instituții decât ANPM ar trebui să fie solicitate, iar datele aflate în responsabilitatea ANPM/APM să fie colectate la nivelul instituției.

3.2 Variabile/date primare necesare pentru calcularea fiecărui indicator de performanță (specific serviciului). Documente primare.

- Metode cantitative și calitative de colectare a datelor

În funcție de tipul de date, se pot distinge datele cantitative și cele calitative. Datele cantitative sunt în general considerate a fi mai obiective, în timp ce datele calitative sunt de natură subiectivă. Cu toate acestea, dezbaterile recente au ajuns la concluzia că ambele tipuri de date au caracteristici subiective și obiective. Datele calitative și cantitative se completează reciproc și ambele ar trebui utilizate în scopuri de M&E.

Datele pot fi obținute din surse primare sau secundare. În timp ce datele primare sunt cele care trebuie colectate folosind metode cantitative și/sau calitative, datele secundare sunt cele care au fost deja colectate și publicate. Atributele metodelor de colectare a datelor cantitative și calitative sunt prezentate mai jos, iar acestea se completează reciproc.

Metode cantitative

Prin metode cantitative, fenomenele sunt fie măsurate, numărate, fie rezultă din întrebări care sunt adresate conform unui chestionar bine definit, astfel încât răspunsurile să poată fi codificate și analizate numeric.

Metodele cantitative ajută la găsirea răspunsurilor la întrebări precum „cine?”, „cât?” și „câte?”. Acolo unde se utilizează eșantionarea probabilă, analiza statistică va oferi estimări precise pentru variabilele de studiu, cum ar fi frecvențele, mediile, intervalele și procentele, la un grad de încredere cunoscut și cuantificabil.

Metodele cantitative permit identificarea diferențelor majore în caracteristicile (sau condițiile care afectează) un set de date („o populație”). Acestea determină, de asemenea, dacă există o relație statistică între o problemă și o cauză aparentă și permit generalizarea la o populație mai mare pe baza datelor eșantionului. Cu toate acestea, metodele cantitative tind să „simplifice” realitatea. Exemple de astfel de metode sunt: măsurarea directă, observarea, recensământul/numărarea, chestionarele (cantitative).

Puncte forte. Estimări precise susținute de teoria statistică, foarte valoroase pentru luarea deciziilor, deoarece sunt robuste și verificabile în mod obiectiv, cu condiția ca datele să fie colectate și analizate corect.

Puncte slabe. Cea mai mare limitare a abordării cantitative este că poate scoate comportamentul uman din context într-un mod care înlătură fenomenul din conținutul său real. Factorii sau variabilele lăsate în afara instrumentului de colectare a datelor pur și simplu nu sunt luate în considerare în analiză.

Metode calitative

Metodele calitative ajută la surprinderea unei imagini în profunzime a unei probleme specifice dintr-un eșantion relativ mic. Acestea ajută la identificarea răspunsului la întrebări precum „cum?” și „de ce?”. Accentul se pune pe prezentarea percepțiilor, judecăților și opiniilor și, de asemenea, pe explicarea semnificațiilor, proceselor și motivelor.

Metodele calitative sunt flexibile. Întrebările sunt adresate într-un mod deschis, iar constatările sunt analizate pe măsură ce sunt colectate datele. Datele sunt colectate folosind instrumente și tehnici mai flexibile. Ghidurile și instrumentele de cercetare sunt reformulate în timpul procesului și pot fi adăugate altele noi. Cu toate acestea, instrumentul de colectare a datelor trebuie să aibă o structură suficientă pentru a permite analiza sistematică a datelor.

Metodele calitative sunt concepute pentru a explora problemele și a permite o examinare aprofundată, sunt mai puțin generalizabile la o populație largă și includ riscul de superficialitate, părtinire și eroare. Aceste metode folosesc abordări informale pentru a surprinde diferențele și pentru a oferi o abordare holistică a realității. Exemple de metode

calitative: discuții de focus-grup, puncte forte, puncte slabe, oportunități și amenințări (SWOT), mapping.

Puncte forte. Punctele forte ale utilizării metodelor calitative sunt reprezentate de faptul că acestea generează o gamă variată de date detaliate, care păstrează intacte perspectivele participanților și oferă contextul pentru comportamentul lor. Respondenții oferă propriile lor explicații într-un schimb participativ de idei cu interviewerii.

Puncte slabe. Punctele slabe ale utilizării metodelor calitative sunt reprezentate de faptul că colectarea și analiza datelor pot fi, de asemenea, solicitante din punct de vedere intelectual și consumatoare de timp. Astfel, numărul respondenților cărora li se aplică metoda este de obicei mult mai mic decât în cazul metodelor cantitative. Un alt dezavantaj este că metodele calitative nu sunt adesea verificabile în mod obiectiv.

➤ Frecvența colectării datelor

O serie de aspecte sunt importante în determinarea frecvenței sau a intervalelor de observație:

- a. Nevoia de coordonare: Cât de des are M&E nevoie de informații pentru a caracteriza performanța serviciilor publice de monitorizare a calității aerului? Lunar sau trimestrial? Sau este suficient să fie înregistrate anual sau chiar la intervale mai lungi?
- b. Disponibilitatea resurselor, atât financiare cât și umane. De obicei, intervalele de observare de trei până la șase luni sunt suficiente pentru a surprinde schimbările în indicatorii de performanță. Pentru indicatorii de eficiență, este posibil ca informațiile necesare să fie disponibile numai spre sfârșitul unui exercițiu financiar.

➤ Riscuri legate de implementarea monitorizării și evaluării performanței.

Este important să se anticipeze factorii externi care pot împiedica implementarea activităților și evenimentelor planificate de M&E, deoarece succesul sau eșecul sistemului de M&E poate depinde în mare măsură de aceștia.

Abordarea provocărilor legate de responsabilitate/transparență ar trebui să fie susținută de o alocare suficientă de resurse pentru activitățile de M&E. În anticiparea riscurilor posibile în etapa de planificare (în timpul proiectării M&E), strategiile de minimizare a acestora pot fi identificate și abordate într-un stadiu incipient.

➤ Ținte, limite/nivel de bază

Una dintre cele mai importante probleme în monitorizarea performanței este definirea țintelor adecvate. Impactul serviciilor poate fi măsurat în raport cu ținte (adică valori specifice specificate pentru un indicator care trebuie atins într-un interval de timp specific) sau standarde (valori care definesc performanța acceptabilă pentru un anumit serviciu/program). Setarea țintei cuprinde patru pași:

1. Setarea valorii de bază/nivelului de bază. Fără o valoare de bază - adică valoarea unui indicator chiar înainte de începerea implementării - este dificil, dacă nu imposibil, să se stabilească un obiectiv realist de performanță. Datele de referință sunt informațiile inițiale colectate în anul de implementare a performanței M&E.

Acestea pot fi stabilite folosind surse de date secundare existente sau pot necesita colectarea datelor primare.

2. Identificarea tendințelor. Acest lucru permite utilizatorilor să înțeleagă tendințele istorice ale valorii indicatorului în timp (de exemplu, dacă datele disponibile arată modificări, fie în creștere, fie în scădere, în timp). Țintele ar trebui să reflecte aceste tendințe, împreună cu valoarea pe care se așteaptă să o aducă serviciul în timp.

3. Analizarea rezultatelor cercetărilor/raportului/statisticilor specifice privind serviciile de calitate a aerului. Analiza unor astfel de informații poate fi utilă în stabilirea unor ținte realiste, în special pentru serviciile generale.

4. Benchmarking. O modalitate din ce în ce mai populară de a stabili ținte este utilizarea rezultatelor unor servicii similare de înaltă performanță.

Prima măsură a unui indicator de performanță este limita/valoarea de bază. O valoare de referință a performanței este informația - cantitativă și calitativă - care oferă date despre indicatorii de performanță la începutul perioadei de monitorizare.

Informațiile de referință ar trebui colectate și analizate pentru fiecare dintre indicatorii selectați. Din acest motiv, cu cât sunt mai mulți indicatori, cu atât procesul de monitorizare poate fi mai complex (și mai costisitor). În plus, dacă este planificată o evaluare a impactului, datele de referință ar trebui colectate pe un eșantion reprezentativ din întreaga populație eligibilă pentru a permite selecția aleatorie a participanților și a neparticipanților. Acest lucru poate crește considerabil costul colectării datelor.

Indicatorii de performanță și strategiile de colectare a datelor ar trebui să se bazeze pe tipul de sistem de date existent și pe valorile care pot fi produse (surse, metode de colectare, frecvență și costuri). Prima provocare este identificarea surselor de date pentru calcularea indicatorilor de performanță. Sursele de date pentru valoarea de referință/nivelul pot fi primare (colectate de instituția responsabilă de M&E sau de instituția care furnizează servicii sociale în mod specific prin efectuarea unui sondaj de referință) sau secundare (colectate de alte entități în alte scopuri) sau (mai des) o combinație din ambele.

Datele primare pot fi colectate în mai multe moduri (de exemplu, prin interviuri de tip focus grup sau prin observare directă). Cea mai comună metodă este efectuarea unui sondaj individual conceput special pentru un grup țintă. Dacă trebuie colectate date primare pentru a stabili ținta/valoarea de bază, pașii care trebuie urmați includ: (i) selectarea strategiei de eșantionare, (ii) proiectarea și testarea chestionarului pilot; și (iii) colectarea și prelucrarea datelor.

4. Elemente specifice pentru operaționalizarea metodologiei

4.1 Organizarea suportului instrumentelor informatice

Suportul instrumentului informatic (în Excel) este structurat în diferite tabele:

- Opt tabele specifice, corespunzătoare fiecărui criteriu utilizat (capacitate strategică, eficacitate, accesibilitate, calitate, eficiență, performanță proces, bune practici, transparență);
- Un Centralizator (Dashboard) care indică punctajul final pentru fiecare Criteriu;
- Un tabel de bază care conține date statistice utile pentru a cuantifica o parte din indicatori.

Tabelul specific criteriilor

Pentru fiecare dintre criteriile utilizate, este furnizat un tabel specific. Acesta indică, pentru fiecare subcriteriu, lista indicatorilor selectați și cuantificarea relevantă pentru fiecare an, acoperind perioada 2021-2025.

În cazul în care sunt disponibile date privind anii anteriori, aceștia pot oferi informații despre tendința/evoluția acestora. Dacă nu, se completează în primul rând numai datele pentru anul curent. Când (dacă) astfel de date vor deveni disponibile, acestea vor fi incluse în baza de date.

Pentru fiecare indicator se acordă o valoare, care contribuie la punctajul final al criteriului. Valoarea maximă pentru fiecare indicator a fost propusă având în vedere importanța acestuia (pentru indicatorii care iau în considerare aspecte mai substanțiale punctajul este mai mare), dar suma valorilor pentru fiecare indicator este întotdeauna 100%.

Această indicație cantitativă corespunde aprecierii capacității unui serviciu de a fi considerat performant, plecând de la scala indicată mai jos, care include patru niveluri diferite, de la necesitatea unor îmbunătățiri majore (valori de până la 24%) până la o capacitate remarcabilă, unde nu sunt necesare îmbunătățiri majore (valoare 100%).

0-24% Capacitate minimă: sunt necesare îmbunătățiri majore
25-74% Capacitate ușoară; sunt necesare îmbunătățiri moderate
75-94% Capacitate bună; sunt necesare îmbunătățiri minore
95-100% - Capacitate remarcabilă; sunt necesare îmbunătățiri continue

Acest tablou de bord poate fi un instrument de luare a deciziilor care permite utilizatorilor să analizeze nivelul de performanță al serviciului și permite înțelegerea blocajelor de performanță, dezvoltarea acțiunilor corective și prognozarea performanței viitoare.

Exemplu de tablou de bord (Dashboard)

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
2			Perioada		2021							
3							Importanță:					
5	Capacitatea strategică și instituțională					75,00%	0,14					
6												
7	Eficacitate					70,00%	0,14					
8												
9	Accessibility					70,00%	0,14					
10												
11	Calitate					45,00%	0,14	PERFORMANȚA AGREGATĂ				
12												
13	Eficiență					45,00%	0,14	52,50%				
14												
15	Performanța proceselor					60,00%	0,14					
16												
17	Bune practici					20,00%	0,14					
18												
19	Transparență					60,00%	0,14					
20												
21												
22												

DATE JUDEȚ DASHBOARD Dbase Air Quality BAZĂ DE DATE Capacitatea strategică și insti

Pronto Accessibilită: verifica

Baza de date pentru informații statistice: În această secțiune sunt colectate informații statistice utile pentru cuantificarea unora dintre indicatorii selectați.

Acestea sunt legate în principal de statistici financiare (costuri legate de structurile ANPM), dar iau în considerare și structura de monitorizare existentă (nr. de stații de monitorizare pe tip) sau alte valori (ex. nr. de accesări a site-ului web al ANPM).

Pentru toți indicatorii se oferă posibilitatea de a avea seria istorică, începând din anul 2016, iar prin continuarea activităților de monitorizare se va putea avea variația valorilor pe toată perioada analizată.

Exemplu de tabel specific

	A	B	C	D	E	F	G	H
1	Date primare	2016	2018	2020	2023	2024		
40								
41	Total yearly cost of ANPM structure							
42								
43	N. of ANPM employees							
44								
45	N. of ANPM employees dedicated to monitoring activities							
46								
47	Total yearly cost of ANPM for personnel only							
48								
49	Total yearly cost of ANPM for maintenance of equipment							
50								
51	Total yearly cost of ANPM for training activities							
52								
53	Nr. of visits to ANPM website							
54								
55								
56								
57								

5. Mecanisme specifice de culegere a datelor

Colectarea datelor și informațiilor necesare pentru a asigura funcționalitatea metodologiei de M&E trebuie să țină cont de fluxul de informații existent între ANPM, Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor (beneficiar intermediar) și publicul larg (beneficiarul final).

Informațiile privind monitorizarea calității aerului, de la 152 de stații de monitorizare și datele meteorologice primite de la 123 de stații de monitorizare sunt transmise la centrele din cele 41 de agenții locale de protecție a mediului. Datele sunt centralizate de ANPM și publicate pe site-ul <https://calitateaer.ro>.

Nevoile de date pentru sectorul de monitorizare a calității aerului sunt legate în principal de sursele primare.

Verificarea existenței documentelor și structurilor (documente strategice, structuri de monitorizare, utilizarea standardelor de calitate, activități de instruire etc.) se poate face prin anchete ad-hoc cu personalul ANPM/APM și/sau de la Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor.

De asemenea, satisfacția utilizatorilor poate fi detectată doar prin utilizarea unor chestionare specifice.

Aplicarea procedurilor inovatoare poate fi dedusă doar prin investigații specifice.

O altă categorie de informații poate fi colectată din analiza datelor statistice/financiare, precum de exemplu costurile suportate ale structurilor responsabile (criteriul de eficiență) sau numărul de accesări a site-ului ANPM/APM.

Anexa nr. 1 - Conținutul chestionarului privind satisfacția beneficiarilor

Pentru o parte dintre criteriile indicate (eficacitate, accesibilitate, calitate și transparență) s-a avut în vedere utilizarea unui chestionar succint pentru a evalua gradul de satisfacție al utilizatorilor finali (de exemplu, cetățeni sau organizații implicate în aspectele de mediu) cu privire la sistemul de monitorizare a calității aerului. Chestionarul este destinat ca un instrument foarte operativ pentru introducerea modificărilor corespunzătoare, dacă este necesar. Pentru a maximiza numărul de respondenți, numărul de întrebări propus este redus.

Principalele informații (opiniile utilizatorilor) care urmează să fie colectate sunt prezentate mai jos. O versiune mai detaliată a chestionarului va fi implementată în faza operațională.

Pentru fiecare dintre întrebări, respondenții pot indica un scor între 1 (nesatisfăcător) și 5 (satisfăcător).

- Ați identificat informațiile despre calitatea aerului de care aveți nevoie?
- Ați întâmpinat dificultăți la conectarea pe website (proceduri de urmat pentru a vă conecta)?
- V-ați confruntat cu dificultăți apărute în timpul accesării serviciului (website nefuncțional)?
- Sunteți de părere că website-ul este eficient/ușor de utilizat (dificultăți de navigare în diferite secțiuni)?
- Ați identificat toate informațiile de care aveți nevoie?
- Cum evaluați claritatea informațiilor disponibile privind calitatea aerului?
- Ați avut posibilitatea de a configura informațiile extrase în funcție de nevoile dumneavoastră (de exemplu, pe criterii teritoriale sau pentru o anumită perioadă de timp)?
- Ați identificat o secțiune de întrebări frecvente care să vă ajute în clarificarea principalelor dificultăți întâmpinate de dvs.?

Anexa nr. 2 - Localitățile care sunt obligate să prezinte planuri integrate de calitate a aerului și planuri de întreținere a calității aerului

Planuri integrate de calitate a aerului

Zona/Localitate	Indicator	Autoritatea responsabilă cu implementarea planului și implementarea
București	dioxid de azot și oxizi de azot (NO ₂ / NO _x), Pulbere (PM ₁₀ , PM _{2,5}) benzen (C ₆ H ₆)	Primăria Municipiului București
Bacău	dioxid de azot și oxizi de azot (NO ₂ / NO _x)	Primăria Bacău
Brăila	dioxid de azot și oxizi de azot (NO ₂ / NO _x)	Primăria Brăila
Brașov	dioxid de azot și oxizi de azot (NO ₂ / NO _x)	Primăria Brașov
Iași	particule (PM ₁₀)	Primăria Iași
Galați	dioxid de azot și oxizi de azot (NO ₂ / NO _x)	Primăria Galați
Cluj-Napoca	dioxid de azot și oxizi de azot (NO ₂ / NO _x)	Primăria Cluj-Napoca
Măgurele (Județ Ilfov)	particule (PM ₁₀)	Primăria Măgurele (Județul Ilfov)

Planuri de întreținere a calității aerului

Zona / aglomerare	Indicator	Autoritatea responsabilă cu implementarea planului și implementarea
București	nichel (Ni), dioxid de sulf (SO ₂), monoxid de carbon (CO), Plumb (Pb) arsenic (As)	Primăria Municipiului București

Zona / aglomerare	Indicator	Autoritatea responsabilă cu implementarea planului și implementarea
Alba	dioxid de azot și oxizi de azot (NO ₂ / NO _x), Pulbere (PM ₁₀ , PM _{2,5}) benzen (C ₆ H ₆) nichel (Ni), dioxid de sulf (SO ₂), monoxid de carbon (CO), Plumb (Pb) arsenic (As)	Consiliul Județean Alba
Arad	dioxid de azot și oxizi de azot (NO ₂ / NO _x), Pulbere (PM ₁₀ , PM _{2,5}) benzen (C ₆ H ₆) nichel (Ni), dioxid de sulf (SO ₂), monoxid de carbon (CO), Plumb (Pb) arsenic (As)	Consiliul Județean Arad
Argeș	dioxid de azot și oxizi de azot (NO ₂ / NO _x), Pulbere (PM ₁₀ , PM _{2,5}) benzen (C ₆ H ₆) nichel (Ni), dioxid de sulf (SO ₂), monoxid de carbon (CO), Plumb (Pb) arsenic (As)	Consiliul Județean Argeș
Bacău	dioxid de azot și oxizi de azot (NO ₂ / NO _x) cu excepția Bacăului, Pulbere (PM ₁₀ , PM _{2,5}) benzen (C ₆ H ₆) nichel (Ni), dioxid de sulf (SO ₂), monoxid de carbon (CO), Plumb (Pb) arsenic (As)	Consiliul Județean Bacău
Bihor	dioxid de azot și oxizi de azot (NO ₂ / NO _x), Pulbere (PM ₁₀ , PM _{2,5}) benzen (C ₆ H ₆) nichel (Ni), dioxid de sulf (SO ₂), monoxid de carbon (CO),	Consiliul Județean Bihor

Zona / aglomerare	Indicator	Autoritatea responsabilă cu implementarea planului și implementarea
	Plumb (Pb) arsenic (As)	
Bistrița	dioxid de azot și oxizi de azot (NO ₂ / NO _x), Pulbere (PM ₁₀ , PM _{2,5}) benzen (C ₆ H ₆) nichel (Ni), dioxid de sulf (SO ₂), monoxid de carbon (CO), Plumb (Pb) arsenic (As)	Consiliul Județean Bistrița
Județul Botoșani	dioxid de azot și oxizi de azot (NO ₂ / NO _x), Pulbere (PM ₁₀ , PM _{2,5}) benzen (C ₆ H ₆) nichel (Ni), dioxid de sulf (SO ₂), monoxid de carbon (CO), Plumb (Pb) arsenic (As)	Consiliul Județean Botoșani
Brașov	dioxid de azot și oxizi de azot (NO ₂ / NO _x) cu excepția Brașovului, Pulbere (PM ₁₀ , PM _{2,5}) benzen (C ₆ H ₆) nichel (Ni), dioxid de sulf (SO ₂), monoxid de carbon (CO), Plumb (Pb) arsenic (As)	Consiliul Județean Brașov
Brăila	dioxid de azot și oxizi de azot (NO ₂ / NO _x) cu excepția orașului Brăila Pulbere (PM ₁₀ , PM _{2,5}) benzen (C ₆ H ₆) nichel (Ni), dioxid de sulf (SO ₂), monoxid de carbon (CO), Plumb (Pb) arsenic (As)	Consiliul Județean Brăila
Buzău	dioxid de azot și oxizi de azot (NO ₂ / NO _x), Pulbere (PM ₁₀ , PM _{2,5})	Consiliul Județean Buzău

Zona / aglomerare	Indicator	Autoritatea responsabilă cu implementarea planului și implementarea
	benzen (C ₆ H ₆) nichel (Ni), dioxid de sulf (SO ₂), monoxid de carbon (CO), Plumb (Pb) arsenic (As)	
Caras-Severin	dioxid de azot și oxizi de azot (NO ₂ / NO _x), Pulbere (PM ₁₀ , PM _{2,5}) benzen (C ₆ H ₆) nichel (Ni), dioxid de sulf (SO ₂), monoxid de carbon (CO), Plumb (Pb) arsenic (As)	Consiliul Județean Caraș-Severin
Călărași	dioxid de azot și oxizi de azot (NO ₂ / NO _x), Pulbere (PM ₁₀ , PM _{2,5}) benzen (C ₆ H ₆) nichel (Ni), dioxid de sulf (SO ₂), monoxid de carbon (CO), Plumb (Pb) arsenic (As)	Consiliul Județean Călărași
Cluj	dioxid de azot și oxizi de azot (NO ₂ / NO _x) cu excepția orașului Cluj, Pulbere (PM ₁₀ , PM _{2,5}) benzen (C ₆ H ₆) nichel (Ni), dioxid de sulf (SO ₂), monoxid de carbon (CO), Plumb (Pb) arsenic (As)	Consiliul Județean Cluj
Constanța	dioxid de azot și oxizi de azot (NO ₂ / NO _x), Pulbere (PM ₁₀ , PM _{2,5}) benzen (C ₆ H ₆) nichel (Ni), dioxid de sulf (SO ₂), monoxid de carbon (CO), Plumb (Pb) arsenic (As)	Consiliul Județean Constanța

Zona / aglomerare	Indicator	Autoritatea responsabilă cu implementarea planului și implementarea
Covasna	dioxid de azot și oxizi de azot (NO ₂ / NO _x), Pulbere (PM ₁₀ , PM _{2,5}) benzen (C ₆ H ₆) nichel (Ni), dioxid de sulf (SO ₂), monoxid de carbon (CO), Plumb (Pb) arsenic (As)	Consiliul Județean Covasna
Dâmbovița	dioxid de azot și oxizi de azot (NO ₂ / NO _x), Pulbere (PM ₁₀ , PM _{2,5}) benzen (C ₆ H ₆) nichel (Ni), dioxid de sulf (SO ₂), monoxid de carbon (CO), Plumb (Pb) arsenic (As)	Consiliul Județean Dâmbovița
Dolj	dioxid de azot și oxizi de azot (NO ₂ / NO _x), Pulbere (PM ₁₀ , PM _{2,5}) benzen (C ₆ H ₆) nichel (Ni), dioxid de sulf (SO ₂), monoxid de carbon (CO), Plumb (Pb) arsenic (As)	Consiliul Județean Dolj
Galați	dioxid de azot și oxizi de azot (NO ₂ / NO _x) cu excepția Galațiului, Pulbere (PM ₁₀ , PM _{2,5}) benzen (C ₆ H ₆) nichel (Ni), dioxid de sulf (SO ₂), monoxid de carbon (CO), Plumb (Pb) arsenic (As)	Consiliul Județean Galați
Giurgiu	dioxid de azot și oxizi de azot (NO ₂ / NO _x), Pulbere (PM ₁₀ , PM _{2,5}) benzen (C ₆ H ₆) nichel (Ni), dioxid de sulf (SO ₂), monoxid de carbon (CO),	Consiliul Județean Giurgiu

Zona / aglomerare	Indicator	Autoritatea responsabilă cu implementarea planului și implementarea
	Plumb (Pb) arsenic (As)	
Gorj	dioxid de azot și oxizi de azot (NO ₂ / NO _x), Pulbere (PM ₁₀ , PM _{2,5}) benzen (C ₆ H ₆) nichel (Ni), dioxid de sulf (SO ₂), monoxid de carbon (CO), Plumb (Pb) arsenic (As)	Consiliul Județean Gorj
Harghita	dioxid de azot și oxizi de azot (NO ₂ / NO _x), Pulbere (PM ₁₀ , PM _{2,5}) benzen (C ₆ H ₆) nichel (Ni), dioxid de sulf (SO ₂), monoxid de carbon (CO), Plumb (Pb) arsenic (As)	Consiliul Județean Harghita
Hunedoara	dioxid de azot și oxizi de azot (NO ₂ / NO _x), Pulbere (PM ₁₀ , PM _{2,5}) benzen (C ₆ H ₆) nichel (Ni), dioxid de sulf (SO ₂), monoxid de carbon (CO), Plumb (Pb) arsenic (As)	Consiliul Județean Hunedoara
Ialomița	dioxid de azot și oxizi de azot (NO ₂ / NO _x), Pulbere (PM ₁₀ , PM _{2,5}) benzen (C ₆ H ₆) nichel (Ni), dioxid de sulf (SO ₂), monoxid de carbon (CO), Plumb (Pb) arsenic (As)	Consiliul Județean Ialomița
Iași	dioxid de azot și oxizi de azot (NO ₂ / NO _x), Pulbere (PM ₁₀ cu excepția PM _{2,5} Iași) benzen (C ₆ H ₆)	Consiliul Județean Iași

Zona / aglomerare	Indicator	Autoritatea responsabilă cu implementarea planului și implementarea
	<p> nichel (Ni), dioxid de sulf (SO₂), monoxid de carbon (CO), Plumb (Pb) arsenic (As)</p>	
Ilfov	<p> dioxid de azot și oxizi de azot (NO₂ / NO_x), Pulbere (PM₁₀ cu excepția secțiunii Măgurele PM_{2.5}) benzen (C₆H₆) nichel (Ni), dioxid de sulf (SO₂), monoxid de carbon (CO), Plumb (Pb) arsenic (As)</p>	Consiliul Județean Ilfov
Maramureș	<p> dioxid de azot și oxizi de azot (NO₂ / NO_x), Pulbere (PM₁₀, PM_{2,5}) benzen (C₆H₆) nichel (Ni), dioxid de sulf (SO₂), monoxid de carbon (CO), Plumb (Pb) arsenic (As)</p>	Consiliul Județean Maramureș
Mehedinți	<p> dioxid de azot și oxizi de azot (NO₂ / NO_x), Pulbere (PM₁₀, PM_{2,5}) benzen (C₆H₆) nichel (Ni), dioxid de sulf (SO₂), monoxid de carbon (CO), Plumb (Pb) arsenic (As)</p>	Consiliul Județean Mehedinți
Mureș	<p> dioxid de azot și oxizi de azot (NO₂ / NO_x), Pulbere (PM₁₀, PM_{2,5}) benzen (C₆H₆) nichel (Ni), dioxid de sulf (SO₂), monoxid de carbon (CO), Plumb (Pb) arsenic (As)</p>	Consiliul Județean Mureș
Neamț	<p> dioxid de azot și oxizi de azot</p>	Consiliul Județean Neamț

Zona / aglomerare	Indicator	Autoritatea responsabilă cu implementarea planului și implementarea
	(NO ₂ / NO _x), Pulbere (PM ₁₀ , PM _{2,5}) benzen (C ₆ H ₆) nichel (Ni), dioxid de sulf (SO ₂), monoxid de carbon (CO), Plumb (Pb) arsenic (As)	
Olt	dioxid de azot și oxizi de azot (NO ₂ / NO _x), Pulbere (PM ₁₀ , PM _{2,5}) benzen (C ₆ H ₆) nichel (Ni), dioxid de sulf (SO ₂), monoxid de carbon (CO), Plumb (Pb) arsenic (As)	Consiliul Județean Olt
Prahova	dioxid de azot și oxizi de azot (NO ₂ / NO _x), Pulbere (PM ₁₀ , PM _{2,5}) benzen (C ₆ H ₆) nichel (Ni), dioxid de sulf (SO ₂), monoxid de carbon (CO), Plumb (Pb) arsenic (As)	Consiliul Județean Prahova
Satu Mare	dioxid de azot și oxizi de azot (NO ₂ / NO _x), Pulbere (PM ₁₀ , PM _{2,5}) benzen (C ₆ H ₆) nichel (Ni), dioxid de sulf (SO ₂), monoxid de carbon (CO), Plumb (Pb) arsenic (As)	Consiliul Județean Satu Mare
Sălaj	dioxid de azot și oxizi de azot (NO ₂ / NO _x), Pulbere (PM ₁₀ , PM _{2,5}) benzen (C ₆ H ₆) nichel (Ni), dioxid de sulf (SO ₂), monoxid de carbon (CO), Plumb (Pb) arsenic (As)	Consiliul Județean Sălaj

Zona / aglomerare	Indicator	Autoritatea responsabilă cu implementarea planului și implementarea
Sibiu	dioxid de azot și oxizi de azot (NO ₂ / NO _x), Pulbere (PM ₁₀ , PM _{2,5}) benzen (C ₆ H ₆) nichel (Ni), dioxid de sulf (SO ₂), monoxid de carbon (CO), Plumb (Pb) arsenic (As)	Consiliul Județean Sibiu
Suceava	dioxid de azot și oxizi de azot (NO ₂ / NO _x), Pulbere (PM ₁₀ , PM _{2,5}) benzen (C ₆ H ₆) nichel (Ni), dioxid de sulf (SO ₂), monoxid de carbon (CO), Plumb (Pb) arsenic (As)	Consiliul Județean Suceava
Teleorman	dioxid de azot și oxizi de azot (NO ₂ / NO _x), Pulbere (PM ₁₀ , PM _{2,5}) benzen (C ₆ H ₆) nichel (Ni), dioxid de sulf (SO ₂), monoxid de carbon (CO), Plumb (Pb) arsenic (As)	Consiliul Județean Teleorman
Timiș	dioxid de azot și oxizi de azot (NO ₂ / NO _x), Pulbere (PM ₁₀ , PM _{2,5}) benzen (C ₆ H ₆) nichel (Ni), dioxid de sulf (SO ₂), monoxid de carbon (CO), Plumb (Pb) arsenic (As)	Consiliul Județean Timiș
Tulcea	dioxid de azot și oxizi de azot (NO ₂ / NO _x), Pulbere (PM ₁₀ , PM _{2,5}) benzen (C ₆ H ₆) nichel (Ni), dioxid de sulf (SO ₂), monoxid de carbon (CO), Plumb (Pb)	Consiliul Județean Tulcea

Zona / aglomerare	Indicator	Autoritatea responsabilă cu implementarea planului și implementarea
	arsenic (As)	
Vaslui	dioxid de azot și oxizi de azot (NO ₂ / NO _x), Pulbere (PM ₁₀ , PM _{2,5}) benzen (C ₆ H ₆) nichel (Ni), dioxid de sulf (SO ₂), monoxid de carbon (CO), Plumb (Pb) arsenic (As)	Consiliul Județean Vaslui
Vâlcea	dioxid de azot și oxizi de azot (NO ₂ / NO _x), Pulbere (PM ₁₀ , PM _{2,5}) benzen (C ₆ H ₆) nichel (Ni), dioxid de sulf (SO ₂), monoxid de carbon (CO), Plumb (Pb) arsenic (As)	Consiliul Județean Vâlcea
Vrancea	dioxid de azot și oxizi de azot (NO ₂ / NO _x), Pulbere (PM ₁₀ , PM _{2,5}) benzen (C ₆ H ₆) nichel (Ni), dioxid de sulf (SO ₂), monoxid de carbon (CO), Plumb (Pb) arsenic (As)	Consiliul Județean Vrancea

Anexa nr. 3. Cadrul general de reglementare și performanță pentru serviciul de monitorizare a calității aerului

A3.1 Cadrul juridic european pentru sistemul de monitorizare a calității aerului

Politica generală a UE

Uniunea Europeană a elaborat o politică privind calitatea aerului: Directivele UE privind calitatea aerului înconjurător (AAQD) sunt esențiale pentru această politică.

Actuala politică a UE privind calitatea aerului are trei piloni:

Primul Pilon

- Directiva 2008/50/CE privind calitatea aerului ambiental și un aer mai curat pentru Europa;
- Directiva 2004/107/CE privind metalele grele și hidrocarburile aromatice policiclice din aerul ambiant.

Cele două directive stabilesc standarde (valori) pentru calitatea aerului și măsurarea poluării aerului. Atunci când statele membre depășesc valorile relevante, acestea sunt obligate să elaboreze planuri de calitate a aerului care să stabilească măsuri pentru combaterea poluării aerului.

Cel de-al doilea pilon

- Directiva (UE) 2016/2284 privind reducerea emisiilor naționale de anumiți poluanți atmosferici („Directiva NEC”). Directiva NEC impune statelor membre să elaboreze programe naționale de control al poluării atmosferice menite să contribuie la implementarea cu succes a planurilor de calitate a aerului stabilite în cadrul primului pilon.

Cel de-al treilea pilon

Un set de acte legislative ale UE reglementează poluarea aerului la sursă în sectoare:

- Industrie: Directiva 2010/75/UE - Directiva privind emisiile industriale;
- Directiva (UE) 2015/2193 privind limitarea emisiilor anumitor poluanți în aer de la instalațiile medii de ardere (Directiva MCP) adoptată în 2015;
- Directiva 2009/125/CE de creare a unui cadru pentru stabilirea cerințelor de proiectare ecologică pentru produsele legate de energie;
- Transport: Regulamentul (CE) nr. 715/2007 privind omologarea de tip a autovehiculelor cu privire la emisiile de la vehiculele ușoare de pasageri și utilitare (standarde Euro 5 și Euro 6);

- Regulamentul (CE) nr. 595/2009 de omologare de tip a autovehiculelor și motoarelor în ceea ce privește emisiile de la vehiculele grele.

În tabelul următor sunt indicate plafoanele pentru poluanții majori (cu referire la directivele UE).

Limitele UE pentru poluanții majori

Element	Perioada medie	Valoare limită
Dioxid de sulf	O oră	350 $\mu\text{g}/\text{m}^3$, să nu fie depășite de mai mult de 24 de ori pe an calendaristic
	O zi	125 $\mu\text{g}/\text{m}^3$, să nu fie depășite de mai mult de 3 de ori pe an calendaristic
Dioxid de azot	O oră	200 $\mu\text{g}/\text{m}^3$, să nu fie depășite de mai mult de 18 de ori pe an calendaristic
	An calendaristic	40 $\mu\text{g}/\text{m}^3$
Benzen	An calendaristic	5 $\mu\text{g}/\text{m}^3$
Monoxid de carbon	Medie maximă zilnică de opt ore	10 mg/m^3
Plumb	An calendaristic	0,5 $\mu\text{g}/\text{m}^3$
PM10	O zi	50 $\mu\text{g}/\text{m}^3$, să nu fie depășite de mai mult de 35 de ori pe an calendaristic
	An calendaristic	40 $\mu\text{g}/\text{m}^3$

Sursa: DIRECTIVA 2008/50/CE A PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI A CONSILIULUI din 21 mai 2008 privind calitatea aerului înconjurător și un aer mai curat pentru Europa

Împreună, Directivele privind calitatea aerului stabilesc următoarele patru obiective:

1. Definirea metodelor comune de monitorizare și evaluare a calității aerului,
2. Stabilirea standardelor care trebuie atinse la nivelul UE;
3. Asigurarea faptului că informațiile despre calitatea aerului sunt puse la dispoziția publicului;
4. Menținerea unui nivel bun de calitate a aerului și îmbunătățirea acestuia atunci când nu este suficient de bun.

Referitor la primul punct, directivele armonizează metodele și criteriile de evaluare a calității aerului în toate statele membre într-un mod comparabil și fiabil. Statele membre trebuie să stabilească o rețea de stații de măsurare și puncte de prelevare pe baza unor criterii comune în ceea ce privește determinarea numărului minim de puncte de prelevare, și a calității datelor. Atunci când evaluează calitatea aerului, statele membre trebuie să utilizeze metode de măsurare de referință bazate pe standarde internaționale sau metode echivalente și trebuie să asigure acuratețea măsurătorilor.

Comisia Europeană elaborează propuneri legislative de revizuire a Directivelor privind calitatea aerului, ca parte a unui pachet „zero poluare”. Urmărind ambiția planului, care este un pilon esențial al Pactului verde european, până în anul 2050, poluarea ar trebui redusă la niveluri care nu mai sunt considerate dăunătoare sănătății și ecosistemelor naturale.

Revizuirea Directivelor privind calitatea aerului înconjurător:

La 26 octombrie 2022, în cadrul Pactului verde european, Comisia a propus revizuirea Directivelor privind calitatea aerului înconjurător. Revizuirea aliniază standardele de calitate a aerului cu recomandările Organizației Mondiale a Sănătății (conform celor mai recente Ghiduri OMS privind calitatea aerului, publicate la 22 septembrie 2021). De exemplu, valoarea limită anuală pentru particulele fine (PM_{2,5}) va fi redusă cu mai mult de jumătate⁶.

Propunerea Comisiei⁷:

- poziționează UE astfel încât să poată atinge nivelul de zero poluare până în 2050;
- prevede o revizuire regulată a standardelor de calitate a aerului, în conformitate cu cele mai recente dovezi științifice;
- îmbunătățește în continuare cadrul legal, oferind mai multă claritate cu privire la accesul la justiție, repararea prejudiciului, sancțiuni eficiente și o mai bună informare publică cu privire la calitatea aerului;
- va sprijini mai bine autoritățile locale în obținerea unui aer mai curat prin consolidarea planurilor de monitorizare, modelare și calitate a aerului;
- combină cele două directive actuale într-una singură și simplifică dispozițiile pentru a clarifica și simplifica regulile.

A3.2 Cadrul legislativ național

Cadrul legislativ național este prezentat mai jos:

- Legea nr. 293 din 3 decembrie 2018 privind reducerea emisiilor naționale de anumiți poluanți atmosferici;
- Hotărârea nr. 119 din 8 februarie 2023 pentru aprobarea Programului național de control al poluării atmosferice;
- Legea calității aerului nr. 104/2011. Evaluarea calității aerului înconjurător este reglementată prin Legea 104/2011 privind calitatea aerului înconjurător cu modificările ulterioare, ce transpune Directiva 2008/50/CE a Parlamentului European și a Consiliului privind calitatea aerului înconjurător și un aer mai curat pentru Europa, Directiva 2004/107/CE a Parlamentului European și a Consiliului privind arsenul, cadmiul, mercurul, nichelul, hidrocarburile aromatice policiclice în aerul înconjurător și Directiva 2015/1480 de modificare a mai multor anexe la Directivele 2004/107/CE și 2008/50/CE ale Parlamentului European și ale Comisiei prin care se stabilesc normele

⁶ Studiu OMS privind noile standarde: <https://apps.who.int/iris/handle/10665/362213>
<https://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/362213/WHO-EURO-2022-3162-42920-65961-ron.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

⁷ https://environment.ec.europa.eu/topics/air/air-quality_en
https://environment.ec.europa.eu/publications/revision-eu-ambient-air-quality-legislation_en

privind metodele de referință, validarea datelor și amplasarea punctelor de prelevare pentru evaluarea calității aerului înconjurător.

- Hotărârea Guvernului nr. 257/2015 pentru aprobarea Metodologiei de elaborare a planurilor de calitate a aerului, a planurilor de acțiune pe termen scurt și a planurilor de management al calității aerului.
- Hotărârea Guvernului nr. 336/2015 pentru modificarea anexelor nr. 4 și 5 la Legea nr. 104/2011 privind calitatea aerului ambiant.
- Ordinul ministrului mediului, apelor și pădurilor nr. 1206/2015 pentru aprobarea listelor unităților administrativ-teritoriale stabilite în urma includerii în regimurile de gestionare a zonelor și aglomerărilor enumerate în anexa nr. 2 la Legea nr. 104/2011 privind calitatea aerului ambiant.
- Ordinul ministrului mediului, apelor și pădurilor nr. 36/2016 pentru aprobarea listelor unităților administrativ-teritoriale întocmite în urma încadrării în zonele de evaluare a zonelor și aglomerărilor enumerate în anexa nr. 2 la Legea nr. 104/2011 privind calitatea aerului ambiant.
- Hotărârea Guvernului nr. 806/2016 pentru modificarea anexelor nr. 4, 5, 6 și 7 la Legea nr. 104/2011 privind calitatea aerului ambiant.
- Decizia 598/2018 privind aprobarea listelor unităților administrativ-teritoriale întocmite în urma includerii în regimurile de gestionare a zonelor din zonele și aglomerările enumerate în anexa nr. 2 la Legea nr. 104/2011 privind calitatea aerului ambiant.
- O legislație națională specifică este legată de crearea Agenției Naționale pentru Protecția Mediului este reprezentată de Hotărârea Guvernului nr. 1000 din 17 octombrie 2012, privind reorganizarea și funcționarea Agenției Naționale pentru Protecția Mediului și a instituțiilor publice aflate în subordinea acesteia, cu modificările și completările ulterioare.
- Hotărârea Guvernului nr.459 din 19 mai 2005
- OUG 195/2005, art. 8 privind protecția mediului aprobată cu modificări prin Legea 265/2006.

A3.3 Prezentarea sistemului de guvernare

Nivel central

Autoritatea națională în domeniu este Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor care are atribuții și competențele generale legislative, de elaborare a politicilor, de management, monitorizare, inspecție și control în domeniul managementului calității aerului.

Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor menține legătura eficientă cu instituțiile subordonate acestuia sau aflate sub autoritatea sa. Distribuția strictă a responsabilităților între diferite ministere sau sectoare este stabilită atât în actele legislative care guvernează acest domeniu, cât și în cadrul politicii publice.

La nivel național, agenția responsabilă cu implementarea politicii în domeniul calității aerului este Agenția Națională pentru Protecția Mediului (ANPM). ANPM este instituția de specialitate a administrației publice centrale, aflată în subordinea Ministerului Mediului, Apelor și Pădurilor, cu competențe în implementarea politicilor și legislației în domeniul protecției mediului, conferite în baza reorganizării și funcționării Agenției Naționale pentru Protecția Mediului și instituțiile publice din subordinea acesteia.

ANPM exercită următoarele atribuții, printre care monitorizarea calității aerului:

- planificarea strategică de mediu;
- monitorizarea factorilor de mediu;
- autorizarea activităților cu impact asupra mediului;
- implementarea legislației și politicilor de mediu la nivel național și local;
- raportează la Agenția Europeană de Mediu, în următoarele domenii: calitatea aerului, schimbări climatice, arii protejate, contaminarea solului, apă.

Responsabilitățile principale ale ANPM sunt:

- asigurarea sprijinului tehnic pentru fundamentarea actelor normative, strategiilor și politicilor sectoriale de mediu armonizate cu acquis-ul comunitar și bazate pe conceptul de dezvoltare durabilă;
- implementarea legislației privind protecția mediului;
- coordonarea activităților de implementare a strategiilor și politicilor de mediu la nivel național, regional și local;
- reprezentare în domeniul protecției mediului în relațiile interne și externe, conform mandatului acordat de Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor;
- autorizarea activităților cu potențial impact asupra mediului și asigurarea respectării prevederilor legale;
- asigurarea funcționării laboratoarelor naționale de referință pentru aer, deșeuri, zgomot și vibrații, precum și pentru radioactivitate;
- coordonarea realizării planurilor de acțiune sectoriale și a planului național de acțiune pentru protecția mediului.

Agenția Națională pentru Protecția Mediului este condusă de un președinte cu rang de secretar de stat, asistat de un vicepreședinte cu rang de subsecretar de stat.

Nivel județean

Agenciile Județene pentru Protecția Mediului sunt instituții publice cu personalitate juridică, aflate în subordinea Agenției Naționale pentru Protecția Mediului, având statutul de servicii publice descentralizate, finanțate de la bugetul de stat. Acestea îndeplinesc, la nivel județean, sarcinile Agenției Naționale pentru Protecția Mediului, legate de implementarea politicilor, strategiilor și legislației în domeniul protecției mediului la nivel județean, precum și de evaluare a impactului asupra mediului anumitor proiecte publice și private.

Agențiile județene pentru protecția mediului emit acte de reglementare în conformitate cu competențele stabilite prin lege lato-sensu sau în conformitate cu competențele conferite de Agenția Națională pentru Protecția Mediului, conform legislației în vigoare.

Totodată, Consiliile Județene asigură, potrivit competențelor sale și potrivit legii, cadrul pentru asigurarea serviciilor publice de interes județean în domeniul protecției mediului.

Titlul proiectului: "Monitorizarea și evaluarea integrată
a performanței serviciilor publice"

Codul proiectului: cod MySMIS 127589 / cod SIPOCA 616

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin
Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020
Proiect care promovează egalitatea între bărbați și femei și nediscriminarea

BENEFICIAR: Secretariatul General al Guvernului
PARTENERI: Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației
Patronatul Serviciilor Publice

DATA PUBLICĂRII: SEPTEMBRIE 2023

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu
Poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

Material distribuit gratuit